PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 147 (4921) | TRST, četrtek 22. junija 1961

Slovenski župani pri Fanfaniju v imenu sto izvoljenih svetovalcev

Vsebina izročenega pisma - Poročilo o sprejemu - Pripombe k Fanfanijevim izjavam

Po otvoritvi in ogledu tržaškega velesejma je predsednik vlade Amintore Fanfani v vladni palači sprejel včeraj več delegacij. Značilno je, da je sprejel najprej delegacijo predstavnikov tako imenovanega «Narodnoosvobodilnega odbora za Istro» («Comitato di liberazione nazionale dell'Istria»), ki jo je vodil demokristjanski poslanec Bologna. Nato je sprejel voditelje tržaške krščanske demokracije in strank, ki jo podpirajo, za njimi pa predsednika «Unione degli Istriani» odv. Sardos - Albertinija.

Ob 13.15 je v prisotnosti vladnega generalnega komisarja predsednik vlade sprejel delegacijo slovenskih županov, in sicer občin Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik, Repentabor, Doberdob in Sovodnje.

V imenu delegacije, v imenu slovenskih izvoljenih pokrajinskih in občinskih svetovalcev ter v imenu prebivalstva je dolinski župan Dušan Lovriha prebral spomenico, sprejeto na zborovanju izvoljenih predstavnikov tržaškega, goriškega in videmskega področja dne 18. t.m.. Spomenica se glasi:

Spoštovani gospod poslanec Amintore Fanfani, ministrski predsednik

TRST

Podpisani župani, v svojem imenu in po pooblastilu izvoljenih pokrajinskih in občinskih svetovalcev slovenske etnične skupine iz Tržaškega ozemlja, goriške in videmske pokrajine, zbranih na zborovanju dne 18. junija 1961 v Trstu, si Vas dovoljujemo opozoriti, gospod predsednik, na stanje, v katerem se še vedno nahaja slovenska etnična skupina v Italiji.

Poteklo je 13 let po uveljavitvi republiške Ustave in skoro 7 let, odkar je bila podpisana Spomenica o soglasju v Londonu, ne da bi italijanska vlada zagotovila Slovencem pravice, predvidene v 3. in 6. členu Ustave in v londonski Spomenici.

Posledica tega je, da italijanski državljani slovenske narodnosti ne uživajo vseh pravic, ki jih jamčijo državljanom republiška Ustava in mednarodni sporazumi. Ta neenakopravni položaj ovira gospodarski, socialni in kulturni razvoj Slovencev, onemogoča normalne odnose sožitja med Slovenci in Italijani v obmejnih predelih, daje potuho ostankom fašizma in zavira razvoj odnosov med obema sosednima državama.

Predstavniki slovenske etnične skupine so že večkrat opozorili vlado na to stanje in zahtevali, da se s primernimi zakoni uveljavijo ustavne pravice Slovencev.

Ob tej priliki se sklicujemo, gospod predsednik, na vse spomenice in vloge, predložene vladi, in ugotavljamo, da so ostala skoro vsa osnovna vprašanja nerešena, zaradi česar Vam jih v glavnih obrisih ponovno predlagamo v rešitev.

1. Slovenska etnička skupina v Italiji zahteva, da se izdajo zakoni za izvajanje določb, predvidenih v 3. in 6. členu republiške ustave, in uveljavi londonska Spomenica o soglasju.

2. Čimprejšnja ustanovitev avtonomne dežele Furlanija - Julijska Krajina s posebnim statutom bi mnogo prispevala tudi k rešitvi narodnostnega vprašanja.

3. Zajamči naj se raba slovenskega jezika v vseh javnih uradih na ozemlju, kjer bivajo Slovenci. Zato je nujno, da se predvsem ukinejo fašistični zakoni, ki prepovedujejo rabo slovenščine ali kakor koli kratijo pravice Slovencev.

Zajamči naj se sorazmerno zastopstvo Slovencev v javnih ustanovah in organih. Imenuje naj se v javnih uradih potrebno število funkcionarjev in uradnikov, ki popolnoma obvladajo slovenski jezik. Ravno tako je potrebno, da se uvedejo tudi slovenski napisi povsod, kjer bivajo Slovenci.

4. Pospeši naj se uzakonitev slovenskih šol in zadevna zakonodaja naj se raztegne tudi na področje videmske pokrajine naseljene s Slovenci. Prizna naj se veljavnost spričeval in diplom, doseženih v Jugoslaviji. Na tržaški univerzi naj se ustanovi stolica slovenskega jezika in slovstva.

5. Vlada in krajevni organi naj zagotove sorazmerno pomoč iz javnih sredstev slovenskim kulturnim, vzgojnim, socialnim in športnim organizacijam.

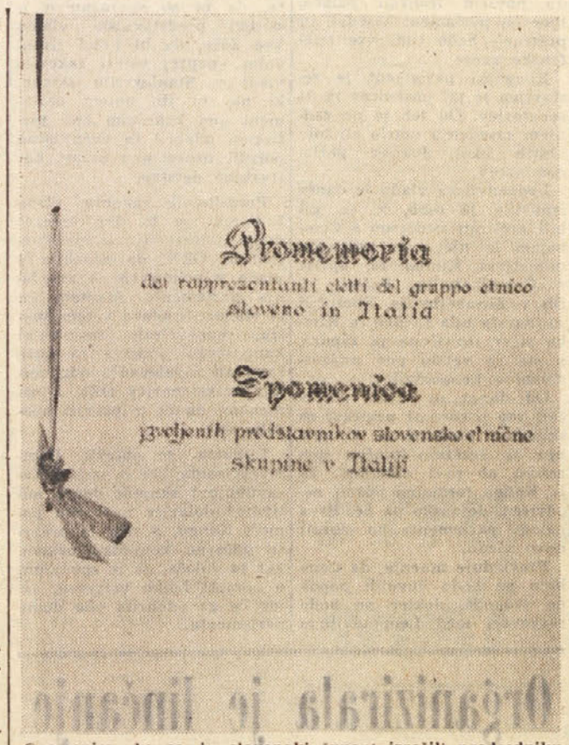

Spomenica, ki so jo slovenski župani izročili predsedniku vlade Fanfaniju

6. Prepreči naj se raznarodovanje slovenskega življa, ki se izvaja z načrtnim razlaščanjem slovenske zemlje in umetnim naseljevanjem v slovenske predele.

7. Z zakonom naj se kaznuje netenje narodnostne mržnje in tako učinkovito prispeva k mirnemu sožitju in sodelovanju obeh etničnih skupin na tem ozemlju.

Zavedamo se, da je obsežnost in narava navedenih problemov taka, da jih ni mogoče izčrpati na tem sprejemu. Zato Vas prosimo, gospod predsednik, da v najkrajšem času sprejmete delegacijo predstavnikov slovenske etnične skupnosti, da Vam lahko obrazložite zahteve.

Neposredni stiki narodne manjšine z vlado bodo olajšali rešite v odprtih vprašanj in prispevali k pomiritvi in medsebojnemu razumevanju med prebivalstvom obmejnih predelov.

Sprejmete, gospod predsednik, izraze našega globokega spoštovanja.

Trst, 18. junija 1961

Dušan Furlan, župan občine Devin - Nabrežina
Josip Bizjak, župan občine Repentabor
Andrej Jarc, župan občine Doberdob
Dušan Lovriha, župan občine Dolina
Alojz Pirc, župan občine Zgonik
Jože Češčut, župan občine Sovodnje

V svojem odgovoru se je predsednik vlade Fanfani zahvalil za pozdrav in nato v zvezi z vsebino spomenice predvsem poudaril, da bi bilo zaželeno, da bi Italijani v tujini uživali toliko pravic, kot jih uživajo manjšine v Italiji. Razen tega je pripomnil, da je uresničenje zahtev v predloženi spomenici odvisno od načela recipročnosti.

Glede na ugotovitev o množičnem naseljevanju italijanskega življa v slovenskih krajih je predsednik izjavil, da ustavne določbe dovoljujejo svobodno gibanje prebivalstva po vsem državnem ozemlju; zato se ni mogoče sklicevati na načela ustave in hkrati zahtevati nekaj, kar je v nasprotju z ustavo.

Nato je predsednik dejal, da bi bila delegacija morala razen neizpolnjenih zahtev navesti še izpolnjene zahteve, kakor na primer na področju šolstva, kulturnih in finančnih ustanov. Pripomnil je, da so bile že marsikatere zahteve izpolnjene, ostale pa spadajo v pristojnost posameznih ministrstev in parlamenta.

Do predloga delegacije, da bi mu v Rimu podrobneje obrazložila zahteve, navedene v spomenici, je predsednik vlade izrazil stališče, naj bi predstavniki manjšine urejali svoja vprašanja na tukajšnjih pristojnih mestih.

Razgovor delegacije s predsednikom vlade je trajal 15 minut.

Po odhodu delegacije šestih slovenskih županov je Fanfani sprejel še štiri delegate «Slovenske demokratske zveze» in «Slovenske katoliške skupnosti». (Kot smo že včeraj poročali, se 27 pokrajinskih in občinskih svetovalcev, ki so bili izvoljeni na tako imenovanih «Slovenskih listah», in ki so pristaši SDZ in SKS, ni hotelo pridružiti enotnemu nastopu z ostalimi stotimi pokrajinskimi in občinskimi svetovalci in župani, ki so pooblastili omenjenih šest županov, naj predsedniku vlade izročijo gornjo spomenico in mu jo obrazložijo.)

Iz gornjega poročila o sestanku delegacije županov sledi:

1. Predsednik vlade ni ničesar odgovoril na zahtevo za izvajanje čl. 3 in 6. Mnenja smo, da komentar k takemu odnosu do tako važne zahteve ni potreben.

2. Tudi glede zahteve po uzakonitvi londonske spomenice o soglasju se ministrskemu predsedniku ni zdelo vredno izgubljati besed.

3. Tudi zahteva po ustanovitvi avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine ni našla odmeva.

4. Glede ostalih zahtev pa je treba k njegovemu poudarjanju, da bi župani morali povedati, tudi kar je vlada do sedaj storila za Slovence — banka, kulturni dom in šolski zakon — moramo takoj povedati, da nam z banko ni vlada dala nič razen dovoljenja — in še to okrnjenega — ter z njim zavlačevala dolga in predolga leta. Ministrski predsednik bi namreč moral vedeti, da nam je fašizem uničil vse bančne in denarne ustanove ter s tem povzročil za ogromne milijarde lir škode, ki bi jo morala italijanska vlada poravnati. Tega do sedaj ni storila. Če delegacija v pismu ni karkoli omenila, potem ni omenila tega in takega dolga, kar je pač nameravala storiti, če bi predsednik privolil, da ga obišče posebej v Rimu. Denar, ki ga je vlada dala za kulturni dom, pa je komaj del odškodnine za številne po fašistih požgane slovenske kulturne domove. Nič darovanega torej! Glede šolskega zakona pa sam Fanfani prav dobro ve, da je prispel komaj pred senat in je tak, da ne bo veljal za Slovence v videmski pokrajini. Na podlagi čl. 6 ustave torej vlada do sedaj ni storila dejansko še nič drugega razen omenjenega diskriminacijskega predloga za šolski zakon.

5. Glede Fanfanijevega omenjanja recipročnosti moramo najprej povedati, da je pri tem na dolgu njegova vlada, ne pa jugoslovanska.

a) Jugoslovanski parlament je ratificiral londonsko spomenico, medtem ko je Italija še ni kljub temu, da je poteklo skoraj sedem let od podpisa.

b) Jugoslovanska vlada je ukinila vse fašistične zakone, ki jih v Italiji kar mrgoli: tam ni več nobenega člena 137, ki bi prepovedal rabo italijanskega jezika na sodišču ali kjer koli, kot prepoveduje rabo slovenščine pri nas! Da o ostalih fašističnih zakonih niti ne govorimo!

c) Jugoslovanska vlada podpira z denarnimi sredstvi italijansko gledališče na Reki, medtem ko italijanska vlada do sedaj — kljub neštetim prošnjam — za slovensko v Trstu ni dala niti počenega groša. Jugoslovanska vlada podpira italijanske kulturne krožke na Reki in v Istri a italijanska do sedaj v te namene ni dala niti enega centezima kljub jasnim določbam memoranduma in ustave.

č) V Istri in na Reki so dvojezični napisi tudi tam, kjer ni 25 odstotkov italijanskega prebivalstva. V Trstu, Gorici in videmski pokrajini pa ni niti sledu o njih. Niti tam, kjer je prebivalstvo stoodstotno slovensko!

d) V Istri, na Reki in povsod po Jugoslaviji se hujskanje na rasno mržnjo kaznuje, v Trstu pa je stvar taka, da se niti las ni skrivil nobenemu od tistih, ki jih je bila policija letos prisiljena ugotoviti in ki so po več dni skupaj kričali «A morte i ščavi» in podobno, da ne omenjamo sramotitve poglavarja sosedne države. Niti škoda, ki so jo rasistični divjaki tedaj povzročili z napadom na slovensko knjigarno, ni še poplačana kljub vladnim obljubam.

To je smisel reciprocitete, ki jo zahtevamo mi. Ali si Fanfani mogoče predstavlja, da bo Jugoslavija dovolila obstoj fašistične MSI? Ali pa je morda pripravljen dovoliti uvedbo naprednega socialističnega sistema, delavskega samoupravljanja itd. itd.

Nadvse neumestna pa se nam zdi predsednikova pripomba glede naseljevanja po naših krajih z namenom raznarodovanja: kaj Fanfani ne ve, kaj v tem pogledu določa memorandum? Ali ga je predstavnik italijanske vlade pred sedmimi leti podpisal zato, ker je protiustaven?

Podaljšanje dodatnega protokola trgovinske pogodbe med Italijo in FLRJ

RIM, 21. — V pričakovanju zaključka pogajanj za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, je ministrstvo za zunanjo trgovino podaljšalo za nadaljne tri mesece (do vključno 30. septembra letos) veljavnost dodatnega protokola k trgovinski pogodbi med obema deželama, ki so ga podpisali 10 marca lanskega leta v Beogradu. Podaljšanje velja tudi za dodatni protokol glede krajevnega prometa na področju Gorice in Vidma in na področju Sežane-Nova Gorice-Tolmina.

—«»—

BONN, 21. — Predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da bo kancler Adenauer prišel 12. julija na uraden obisk v zahodni Berlin.

Župani šestih slovenskih občin, ki jih je včeraj sprejel v vladni palači predsednik vlade Fanfani, kateremu so izročili spomenico, sprejeto na nedeljskem zborovanju sto izvoljenih pokrajinskih in občinskih svetovalcev

Ob 20. obletnici hitlerjevskega napada na SZ

Hruščev napoveduje pred koncem leta sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo

Ponovil je tudi znano sovjetsko stališče glede prekinitve jedrskih poizkusov in glede splošne razorožitve - Obtožil je Zahod, da noče razorožitve - Pentagon hoče nadaljevanje jedrskih poizkusov

MOSKVA, 21. — V Kremlju je bilo danes veliko zborovanje, ki so ga organizirale vojska in številne moskovske organizacije dan pred dvajseto obletnico nemškega napada na Sovjetsko zvezo. Minister za obrambo maršal Malinovski je govoril o dogodkih pred drugo svetovno vojno in je nato napadal politiko ZDA in drugih zahodnih držav, ki nočejo sklenitj sporazuma o splošni in popolni razorožitvi. Dodal je, da je treba podpisati nemško mirovno pogodbo in da bo ta tudi podpisana.

Malinovski je govoril tudi o predvojni nemško-sovjetski nenapadalni pogodbi in izjavil: «Slaba vera zahodnjakov, ki so s številnimi spletkami skušali usmeriti fašistične sile proti sovjetski državi, je opravičila sklenitev te pogodbe, ki je omogočila zakasnitev izbruha vojne za dve leti.

Reakcionarne skupine kapitalističnih držav so krive za izbruh druge svetovne vojne in se niso odrekle svojim sovražnim načrtom proti človeštvu. Ameriški imperialisti so glavna sila reakcije, ki hoče vladati svet»

Očital je zatem Angležem in Američanom, da so čakali na otvoritev druge fronte v Evropi, dokler ni sovjetska zmaga nad Nemčijo postala očitna. Pripomnil je, da je sovjetska zmaga nad fašizmom imela tolikšne posledice, ki bodo mnogo časa vplivale na potek svetovne zgodovine.

Govoril je tudi maršal Čujkov, ki je izjavil, da Sovjetska zveza zelo ceni prispevek zaveznikov v vojni. «Vendar pa ostane dejstvo, da ni bilo sto kilometrov okoli Berlina ameriških, francoskih in angleških čet, če se izvzamejo vojni ujetniki, ki so jih sovjetske čete osvobodile».

Najvažnejši pa je bil govor Hruščeva. Med drugim je Hruščev izjavil, da hočejo zahodne države spremeniti nemško vprašanje v preizkušnjo sile. «Opozoriti hočem tiste, je dodal Hruščev, ki tako kot Adenauer zaostrujejo svoje stališče in grozijo Sovjetski zvezi. Toda v zadnjih dvajsetih letih so se stvari spremenile. Revanšisti in tisti, ki bi spodbujali kako avanturo proti Sovjetski zvezi, bi doživeli usodo Hitlerja. Moje besede niso grožnja, temveč poziv k zdravi pameti. Razumeti je treba, da so odnosi sile na svetu drugačni. Mi nočemo vojne, gospod Adenauer, toda če boste začeli izvajati svoje grožnje, boste napravili pravi samomor».

Hruščev je dolgo govoril o početkih druge svetovne vojne. Izjavil je, da je bila Sovjetska zveza leta 1939 «edina država, ki je opozarjala na hitlerjevsko nevarnost in je predlagala konkretne ukrepe, da bi fašizmu nadeli nagobčnik. «Zaslepljeni od sovraštva do prve socialistične države na svetu, pa so voditelji buržoaznih držav zavrnili sovjetski predlog in s tem izdali narodne interese svojih narodov».

«Prav podla politika Francije in Velike Britanije nas je prisilila, da smo podpisali nenapadalno pogodbo s Hitlerjem, zato da damo našemu ljudstvu čas za oddih. Zahodnjaki so vodili malo daljnovidno politiko, ker je Hitler zadal prvi udarec proti njim. Ko jih je potolkel vsakega posebej, se je obrnil proti Sovjetski zvezi, toda naše ljudstvo je strlo fašistično Nemčijo.»

Glede sedanjih odnosov z Nemčijo je Hruščev izjavil: «Vsak človek zdrave pameti ve, da se vojna konča s sklenitvijo mirovne pogodbe. Kdo ima torej interes upirati se temu? Prav gotovo ne nemško ljudstvo, ki je utrpelo dve krvavi vojni, temveč revanšisti, ki sanjajo o novih avanturah in ki jih podpirajo vodilni krogi zahodnih držav, ki se še dalje upirajo sklenitvi mirovne pogodbe z Nemčijo in ki bi hoteli spremeniti nemško vprašanje v preizkušanje sile.»

«Stališče Sovjetske zveze je dobro znano. Obrazložili smo ga podrobno na Dunaju predsedniku Kennedyju. Obrazložili smo ga v spomenici, poslani predsedniku ZDA ter smo o tem govorili tudi po radiu in televiziji. Zato je odveč, spet na dolgo o tem govoriti. SZ predlaga sklenitev mirovne pogodbe, ki ne bi škodovala pravicam in koristim kogar koli in ki ne bi dala nobeni državi prednostnega položaja. Ob koncu leta bomo skupno z drugimi miroljubnimi državami podpisali mirovno pogodbo z nemško demokratično republiko.»

Govoril je nato o možnosti, da ameriška vlada obnovi jedrske poizkuse, in poudaril: «Nekateri ameriški državniki so zahtevali od svoje vlade, naj obnovi poizkuse z jedrskim orožjem, če ne bo sovjetska zveza sprejela zahtev zahodnih držav. Takoj ko bodo ZDA obnovile svoje jedrske eksplozije, bo Sovjetska zveza začela svoje poizkuse z atomskim orožjem, ker je bilo v SZ pripravljeno veliko število naprav, ki terjajo praktično preizkušanje. V tem primeru bi vsa odgovornost za obnovitev jedrskih poizkusov padla na vlade zahodnih držav.»

V zvezi z razorožitvijo je Hruščev izjavil. «Ceprav zahodne države in predvsem ZDA z raznimi izgovori odklanjajo razorožitev, bo Sovjetska zveza vztrajala pri svojih predlogih in bo storila vse, da bodo narodi razumeli, kako nujno potrebno je rešiti razorožitveno vprašanje.

Omenil je zatem spomenico, s katero je sovjetska vlada predlagala ameriški vladi istočasno rešitev vprašanj splošne in popolne razorožitve in prekinitev jedrskih poskusov, ki pa jo je ameriška vlada zavrnila. Pripomnil je: «Odgovorili bomo na ameriško spomenico, toda za sedaj lahko rečem, da bomo odločno ostali pri stališču, ki smo ga prej sporočili.»

Na koncu svojega govora je Hruščev izjavil, da je Zahod odgovoril «na naš poziv, naj bi tekmovali pri proizvodnji materialnih in duhovnih vrednot», s tem, da je povečal svoje vojaške izdatke in svoje oborožene sile. «Če bodo zahodne države nadaljevale svojo politiko, bomo mi prisiljeni povečati svoje vojaške izdatke in okrepiti naše vojaške sile, zato da ohranimo mir in miroljubno sožitje. Pri tem so prvovrstne važnosti naše raketne enote, ki imajo nalogo v prvi vrsti braniti naše ozemlje in v primeru potrebe zadati odločilne udarce morebitnemu napadalcu. Naše ljudstvo, ni bilo nikoli tako močno in tako pripravljeno odbiti sleherni napad.»

Pred ameriškim pododborom za jedrsko orožje so nekateri visoki funkcionarji Pentagona uspeli prepričati člane pododbora, da bi «morali z vojaškega stališča obnoviti jedrske poskuse». Glavna priča na današnji seji je bil general Lemnitzer, ki je predsednik odbora združenih glavnih štabov. Sledili so mu drugi predstavniki mornarice in letalstva.

Predsednik pododbora senator Jackson je po seji izjavil, da je bilo pričanje funkcionarjev Pentagona «zelo koristno». Dodal je: «Mislim, da lahko rečem, da je pododbor na splošno mnenja, da bi se morali z vojaškega stališča poizkusi obnoviti.»

Nenni o stališču socialistov do aktualnih vprašanj dežele

V bocenski pokrajini se nadaljujejo preiskave - Izjava tirolske deželne vlade - V razpravi o proračunu notranjega ministrstva levica zahteva razorožitev policije, ker pogosto strelja na stavkajoče delavce

(Od našega dopisnika)

RIM, 21. — Če izvzamemo poskus zanetiti požar v gasilskem domu v Bocnu, je vladal preteklo noč v bocenski pokrajini povsod popoln mir; le nekaj strelov je počilo v bližini hidrocentrale v Cardanu. Medtem pa se nadaljujejo preiskave po vsej pokrajini: številne hišne preiskave so izvršili danes zlasti v Vipitenu in okolici, kjer so preiskali tudi nekatere sedeže organizacij in stanovanja nekaterih krajevnih poveljnikov južnotirolskih «strelcev» (Schuetzen). Do sedaj so priprli in aretirali kakih deset oseb, v glavnem Južne Tirolce, ker so prekršili ukaz o izročitvi orožja in razstreliva.

V zvezi s «tragičnim razvojem dogodkov» v bocenski pokrajini je tirolska vlada odobrila danes izjavo, v kateri zatrjuje, da ona ne nosi nobene odgovornosti za tak razvoj, ker so tako ona sama, avstrijska vlada in Južni Tirolci «že več let opozarjali Italijo in svet pred nevarnim stanjem v Južni Tirolski» in zahtevali «hitro in pravično rešitev». V izjavi se nadalje zatrjuje, da je tirolska vlada, hkrati z Južnimi Tirolci «pripravljena, v interesu evropskega sodelovanja, pristati na žrtve in odložiti naravno pravico do samoodločbe, če se Južnim Tirolcem prizna resnična avtonomija v okviru italijanske države, kakor obljublja pariški sporazum». Izjava nadaljuje, da Italija ni uslišala te zahteve, sedaj pa «skuša zatreti zlo s svojevoljnimi ukrepi, ki zla ne odpravljajo, ampak ga še poslabšajo». Ob zaključku se tirolska vlada obrača na «razumevanje Italije», OZN pa naslavlja poziv, naj «z izrednimi sredstvi poseže v izreden položaj», da bi «ponovno vzpostavili mir in svobodo v Južni Tirolski in tako ustvarili pogoje za pravično rešitev».

V televizijski oddaji «Politična tribuna» je voditelj PSI Nenni obrazložil stališče italijanskih socialistov glede najdražnejših aktualnih vprašanj dežele, ki obsegajo šolo, razvoj italijanskega Juga in agrarno reformo. Ta vprašanja je moč po mnenju Nennija rešiti le z «učinkovitimi večinami» in dodal, da so socialisti pripravljeni podpreti tako večino, ki bi se resno lotila teh radikalnih reform. Nenni je še dodal, da se danes vse preveč zaupa tako imenovanemu gospodarskemu čudežu; toda v primeru zaostritve hladne vojne bi se znašli pred krizo «nenavadnega obsega». Glede odložitve vprašanja levega centra do prihodnjih volitev leta 1963, kar pomeni, da bi do takrat ostalo vse pri starem, je Nenni dejal, da gre za «nesmisel no namero KD in socialdemokracije» in da bodo socialisti storili vse kar je v njihovih moči, da bi to preprečili. Ko je odgovarjal na razna vprašanja novinarjev, je Nenni poudaril, da je različnost stališča PSI glede zunanje politike za KD le pretveza, ki ji služi za odlaganje radikalnih socialnih reform. Glede sodelovanja PSI v vladi, je Nenni dejal, da ne obstajajo potrebni pogoji za tako sodelovanje; toda PSI je pripravljen podpreti v parlamentu vlado, ki bi bila zmožna rešiti že omenjena temeljna vprašanja. Na vprašanje, za kaj so socialisti dolžni vključiti se sindikalno v CGIL, je Nenni dejal, da je razbitje sindikalne enotnosti vedno le v škodo delavcev in da si socialisti prizadevajo doseči sindikalno enotnost vseh delavcev.

V poslanski zbornici so najprej odobrili nekatere zakonske osnutke finančnega značaja (med temi tudi 10 odst. takso na gramofonske plošče, magnetofone itd.), nato pa so nadaljevali razpravo o proračunu notranjega ministrstva. Levica je zahtevala razorožitev policije, ko gre za vzdrževanje javnega reda v primeru stavk in drugih manifestacij, da bi se tako ognili tragičnim dogodkom, ki so vse preveč pogosti. Razpravo bodo nadaljevali jutri.

Minister Giardina je odgovoril na razne kritike senatorjev v razpravi o proračunu ministrstva za javno zdravstvo in med drugim napovedal zakonski osnutek, s katerim bodo uvedli obvezno bolniško knjižico za vse zavarovance. Senatorji so proračun odobrili. Na popoldanskem zasedanju so razpravljali o zakonskih osnutkih, ki predvidevajo invalidninsko in starostno zavarovanje za katoliško in nekatoliško duhovščino, ki jih je poslanska zbornica že odobrila; vendar pa bo osnutek o katoliški duhovščini ponovno romal v poslansko zbornico, ker je senat spremenil vsebino 18. člena.

A. P.

—«»—

Ljupčo Arsov na obisku v Turinu

TURIN, 21. — Iz Ženeve, kjer se je udeležil sestanka Mednarodnega urada za delo, je jugoslovanski minister za delo Ljupčo Arsov prispel danes v Turin in si v spremstvu članov jugoslovanske delegacije ogledal jugoslovanski paviljon na Mednarodni razstavi dela. Jutri si bo ogledal še ostale razstave «Italia '61».

Danes morda uradno poročilo o razgovorih laoških princev

ZUERICH, 21. — Sestanek treh laoških princev je odpadel tudi danes. Sestali pa so se namestniki vseh treh strui. General Fumi Nosavan je časnikarjem izjavil, da so dosegli skoraj popoln sporazum o štirih točkah, o katerih so govorili. Dodal je, da se niso še sporazumeli glede zahteve Suvane Fume in Patet Laosa, naj se koalicijska vlada odpove zaščiti SEATO. General Nosavan je izjavil tudi, da so se sporazumeli o potrebi prehodne dobe, v kateri naj bi še dalje delovala sedanja uprava v raznih delih Laosa.

Dalje je general izjavil, da so se sporazumeli o prihodnji politiki koalicijske vlade in o najnujnejši nalogi te vlade. Začeli so se razgovarjati o sestavi koalicijske vlade.

Suvana Fuma pa je dopisniku AFP izjavil, da se je po seji delovnega odbora sestal trideset minut z generalom Nosavanom s katerim sta govorila o še nerešenih vprašanjih. Izjavil je, da je predlagal srednjo rešitev, ki bi jo lahko sprejeli eni in drugi, in je dodal, da je nujno potrebno doseči ponovno spravo, ker drugače grozi nevarnost, da se v vsej državi nadaljuje vojna. Na koncu je izrekel mnenje, da bo končno poročilo o konferenci objavljeno najpozneje v četrtek zvečer.

Suvana Fuma je poslal obema predsednikoma ženevske konference pismo, v katerem pravi, da bo sporazumno s predstavniki Patet Laosa dal na razpolago nadzorstveni komisiji vsa potrebna prevozna sredstva, da bo lahko potovala po področjih, ki so pod nadzorstvom vladnih čet in Patet Laosa.

Nove obtožbe alžirske vlade zaradi francoskih pokolov

Francoska vojska je v dveh dneh pobila večje število Alžircev, ki so manifestirali za nadaljevanje pogajanj - Nove demonstracije francoskih kmetov

PARIZ, 21. — Alžirska vlada je obtožila danes francosko vojsko v Alžiriji, da je izvršila pokol nad alžirskim prebivalstvom, ki je začelo mirno manifestirati za nadaljevanje mirovnih pogajanj. Ministrstvo za informacije alžirske vlade javlja, da je francoska vojska pri pokolih v zadnjih 24 urah pobila in ranila na desetine ljudi.

V francoskih uradnih krogih zatrjujejo, da je bilo včeraj in predvčerajšnjim na severnem področju Costantine ubitih 20 Alžircev, ranjenih pa je bilo 60 domačinov in pripadnikov varnostnih sil.

Francoski minister za informacije Terrenoire je po današnji seji francoske vlade izjavil, da vlada ne misli sedaj komentirati včerajšnje izjave alžirske vlade, ki poudarja, da so za prekinitev pogajanj v Evianu odgovorni Francozi, in da je alžirska vlada pripravljena nadaljevati pogajanja.

Uradno poročilo, ki so ga objavili po današnji seji vlade pravi, da je minister za alžirske zadeve Joxe poročal o svojem bivanju v Alžiriji in še posebej o pogojih za izvajanje ukrepov «za pomoč prebivalstvu, ki je prizadeto zaradi suše, ter o «ublažitvenih ukrepih vlade».

Politični opazovalci ugotavljajo, da se bo morala francoska vlada v prihodnjih dneh vsekakor odločiti glede morebitnega nadaljevanja pogajanj. Na to odločitev bodo vplivala poročila Joxeja in načelnika glavnega štaba generala Olieja, ki je še vedno v Alžiriji.

V poučenih krogih zatrjujejo, da se je de Gaulle sedaj odrekel nameri, da bi ustanovil v Alžiriji predvideno izvršilno oblast, ni se pa odpovedal morebitni ustanovitvi «alžirske Alžirije brez FLN» v primeru dokončne prekinitve pogajanj. Spet pa se pojavljajo govorice o morebitni razdelitvi Alžirije.

Dobrsen del današnje seje vlade pa je bil posvečen kmetijskemu vprašanju. Tudi danes so se nadaljevale v nekaterih krajih demonstracije kmetov. Davi je več tisoč kmetov izoliralo mesto Poitiers. Dolge vrste traktorjev in raznovrstnih vozil so blokirale vse poti, ki vodijo v mesto, zlasti pa cesto Pariz-Bordeaux. Ni pa bilo nobenega incidenta.

Včeraj so bili napovedali, da bodo dva sindikalna voditelja, ki sta zaprta, izpustili na začasno svobodo. Toda danes se je zvedelo, da bosta ostala v zaporu, in jutri se bo v Moelaixu začela proti njima kazenska razprava. Oblasti so s tem v zvezi prepovedale promet z vsemi vozili na mestnem področju. Govori se, da bo jutri od 20.000 do 25.000 kmetov čakalo v Moelaixu na izid procesa. Sindikat pa so uradno pozval na posvetovanje delegate 218 kantonov petih bretonskih departmajev.

Danes se je še en departma pridružil «plesu traktorjev» in sicer departma Vienne. Tudi kmetje južnih departmajev se pripravljajo na aktivno udeležbo v protestnem gibanju. Zveza malih kmetov na področju Gard je sklenila, da bo takoj stopila v akcijo. Viničarji področja Aude nameravajo organizirati za 29. junija «dan zahtev».

—«»—

Modibo Keita v Postojni in Opatiji

LJUBLJANA, 21. — Prebivalstvo Slovenije in Istre je danes imelo priložnost, da pokaže svoje simpatije ljudstvu Malija in njegovemu predsedniku Modibu Keiti. Na vsej poti od Bleda preko Ljubljane, Opatije do Brionov je prebivalstvo toplo pozdravilo gosta predsednika republike. Posebno toplih pozdravov je bil Modibo Keita deležen v tovarni «Litostroj» v Ljubljani, kjer sta si predsednika ogledala vse obrate te največje jugoslovanske tovarne. Modibo Keita je z velikim zanimanjem pregledal vse oddelke in se posebno zanimal za proizvodnjo, za usposabljanje kadrov in prodajo izdelkov, medtem pa je, soproga Modiba Keite v spremstvu Jovanke Broz obiskala moderno otroško kliniko v Ljubljani. Visoki gostje so se skozi gost špalir ljudstva odpeljali v Postojno, kjer so si ogledali postojnsko jamo, nato pa v Opatijo, kjer jim je Vladimir Bakarič v hotelu «Kvarner» priredil kosilo. Po kosilu je predsednik Modibo Keita v spremstvu maršala Tita in drugih jugoslovanskih voditeljev odpotoval v Bakar, kjer se je vkrcal na «Galeb» in odpotoval na Brione.

Nobenih sprememb v Južnem Vietnamu

PNOM PENH, junija — Pred nekaj dnevi je južnovietnamski diktator Ngo Din Diem imenoval novo vlado in napovedal «globoke spremembe v sedanjih političnih ustanovah». Te patetične izjave ni nihče niti v Južnem Vietnamu niti kje drugje vzel resno. Diem je znan zaradi pompoznih gest in je jasno, da se ne bo nič spremenilo v južnem delu razdeljenega Vietnama vse dotlej, dokler bo on sedel v predsedniški palači v Sajgonu.

Nekaj dni pred temi «spremembami» v Sajgonu je ameriški Kongres v svojem proračunu odobril 500 milijonov dodatnih dolarjev, od katerih bodo gotovo polovico uporabili za povečano pomoč državam, ki so pod «ameriškim varstvom» v jugovzhodni Aziji. Glavni del te vsote bo dobil Južni Vietnam, ki ga imajo v ZDA za odločilni člen svoje strategije v tem delu sveta.

Za sedaj je težko reči, kakšne bodo spremembe, kajti to, kar so objavili o novih načrtih, ne presega zamisli, ki jih Amerika že vrsto let uresničuje na tem področju. Režimu v Sajgonu in Bangkoku so obljubili več orožja, večjo ekonomsko pomoč in več vojaških svetovalcev, v načrtu pa imajo tudi morebitno razporeditev ameriških sil v Južnem Vietnamu. Vse to je le zaostrovanje, ki je že v Laosu doživelo neuspeh. Vse to bo v Južnem Vietnamu še teže privedlo do kakšnih stvarnih sprememb.

V sajgonski republiki že leta divja državljanska vojna, ki po intenzivnosti in

NGO DIN DIEM

številu žrtev daleč presega vse, kar se je v zadnjih mesecih zgodilo v Laosu.

Če so laoški prebivalci med najbolj miroljubnimi v tem delu sveta, so Vietnamci že po tradiciji najbojevitejši. Po nekaterih ocenah v zadnjih letih je v Južnem Vietnamu vsak mesec bilo ubitih več ljudi kot med vso državljansko vojno v Laosu.

Nekdaj je po vsem Vietnamu divjala indokitajska vojna — spopad med Vietnamci in francoskimi kolonialnimi silami. Po ženevski razdelitvi države, ki naj bi bila le začasna, je v južnem delu države, namesto francoskega, narastel ameriški vpliv. Zavladal je izrazito proameriški režim Ngo Din Diema, vendar se je v državi ohranilo tudi gibanje Vietkong, ki je južnovietnamska veja Vietminha.

Po ženevskih sporazumih bi se moral Vietnam združiti, in sicer po volitvah v obeh delih države. Toda Diem je menil, da bi bile volitve s sodelovanjem Vietminha, ki je imel močne tradicije in ugled pri ljudskih množicah še iz bojev proti Francozom, katastrofa njegovega režima. Zato je volitve preprosto prepovedal in tako onemogočil združitev države. Iz južnega dela države pa je z ameriško pomočjo hotel napraviti «branik proti komunizmu».

V južnem delu države je uvedel diktaturo, kakršno je težko najti. Novinar časopisa «Monde», Guillain, ki dobro pozna vietnamske razmere, je pred kratkim zapisal: «Poglavitni vzrok zaskrbljenosti ni v širjenju komunizma, pač pa v krepitvi fašizma, t.j. Diemovega fašizma».

Guillain ni edini časnikar, ki je po obisku v Sajgonu primerjal Diemov režim s fašizmom. V Južnem Vietnamu srečamo marsikaj, kar utemeljuje to primerjavo.

V koncentracijskih taboriščih, raztresenih po vsem Južnem Vietnamu, je po domnevah zahodnih opazovalcev zaprtih najmanj 25 do 30 tisoč političnih zapornikov, medtem ko trdijo v Hanoju, da jih je približno 200 tisoč. Državna uprava je pod kontrolo policije, ki nadzira tudi vsa ostala področja nacionalnega življenja, tako da nihče ne ve, kdo vohuni za koga in da niti najboljši prijatelji ne zaupajo drug drugemu. Kazni, tudi smrtne, izrekajo političnim abtožencem brez sodnega procesa.

Tudi v osebnem obnašanju skuša Diem posnemati fašistične diktatorje iz nedavne evropske zgodovine. Včasih dela tudi po 16 ur dnevno in podrobno nadzoruje delo uradniškega aparata in policije, tako da celo sam odloča o spornih prošnjah za potna dovoljenja. S posebnimi telefonskimi zvezami je povezan z vsemi vojaškimi komandanti v državi in ena njegovih priljubljenih zabav je, da ponoči, ko vsi oficirji spijo, ukaže dežurnemu vojašnice v kakem oddaljenem mestu, naj naloži vojake na kamione in jih odpelje pred sosednje mesto, pri tem pa drugi dan uživa v zmedi obeh komandantov — tistega, ki je ostal brez vojske in tistega, ki so se mu nenapovedane vojaške sile pojavile v mestu.

Druga priljubljena zabava, ki bi morala imeti tudi politični učinek, je volilni teater, ki ga prireja v rednih presledkih. Volitve se v ničemer ne razlikujejo od gledališča, kajti vse vloge so že skrbno razdeljene med njegovimi bližnjimi in daljnimi sorodniki in prijatelji, ki igrajo opozicijo, konec pa je, kot v gledališču, znan že naprej. Njegovi sorodniki in prijatelji sede tudi skoraj na vseh ministrskih stolčkih in na vseh važnih položajih ter nadzirajo gospodarstvo in razdeljevanje tuje pomoči.

Ker je svoj čas sklenil, da «se je treba proti komunizmu bojevati z njegovimi sredstvi», je svojevrstno kolektiviziral poljedelstvo. Ustanovil je nekakšne kmečke zadruge — «agroville».

Predvsem je hotel s tem kmete, ki žive raztreseni v kočah po riževih poljih, združiti v vaseh ob cestah, kjer jih lahko nadzira njegova mehanizirana vojska in kjer jim zapovedujejo njegovi policijski inšpektorji. Ker pa so se kmetje precej upirali, je moral s tem prenehati, čeprav je za to zapravil mnogo denarja, kar je povzročilo resne motnje v gospodarstvu.

Z ogromno ameriško pomočjo — več kot milijardo dolarjev — in s pomočjo ameriških vojaških strokovnjakov, je Diemov režim ustanovil vojsko, ki šteje približno 200 tisoč mož. Naloga, ki jo je imela ta, z najbolj modernim orožjem opremljena vojska, je bila uradno «obramba pred napadom s severa». V resnici pa je bil njen pravi namen uničenje Vietkonga. S severa niso nikdar napadli. Mnogi menijo, da se je ravno zaradi Diemove strahovlade Vietkong močno okrepil in da ima danes deset tisoč dobro izvežbanih gverilskih borcev, ki praktično nadzirajo večji del države, medtem ko je Diemova vojska gospodar le nad mesti in cestami. Zaradi vse bolj nevzdržnega policijskega pritiska nad vsemi, so se polagoma odvrnili od Diema vsi tradicionalni meščanski politiki, pa tudi njegova glavna opora — vojska — je postala nezadovoljna. Prišlo je celo do vojaškega upora v novembru prejšnjega leta. Takrat se je Diem komaj rešil s pomočjo svoje stare metode zaslepljanja. Ko so uporniki že zavzeli ves Sajgon in obkolili predsedniško palačo, je Diem iz podzemskega zaklonišča s posebnim telefonom poklical nekaj bataljonov z juga države. Cete so prišle pred Sajgon, toda oficirji niso hoteli napasti upornikov. Diem jim je obljubljal vse mogoče, med drugim razpustitev svoje vlade, novo koalicijsko vlado, dalje spremembe v državnem aparatu, volitve in državljanske pravice. Ker so oficirji Diema dobro poznali, so vse njegove obljube posneli na magnetofonski trak in jih v dneh, ko so zatrli upor, preko zvočnika razglaševali po Sajgonu. Ko se je Diem spet opomogel, ni od njegovih obljub ostalo seveda ničesar, neodločni oficirji pa, ki so verjeli njegovim obljubam, so drago plačali svojo naivnost. Mnogi od njih so letos spomladi izginili v čistkah, ko je Diem spet «uvedel red».

Razumljivo je, da tudi od sedanjih Diemovih obljub nihče v Vietnamu ničesar ne pričakuje. V sedmih letih svojega absolutističnega vladanja je neštetokrat potrdil pravilo, da volk ne menja svoje dlake. Vsi pa verujejo, da bi se Diemova volčja politična kariera kmalu končala, če ga ZDA ne bi več podpirale. Včasih so Američani govorili, da jim Diem več škodi kot koristi, in da bodo našli zameno zanj. Sedanja ameriška politika ne potrjuje točnosti te trditve. Nasprotno, to trditev so zanikali z novo pozornostjo do Diema, z novimi količinami orožja in denarja, ki so mu ga obljubili.

DUSAN SIMIC

Pleskarji ladij, ki že več dni stavkajo, so s transparenti pričakali predsednika vlade Fanfanija pred tržaškim velesejmom

Nove mahinacije uzurpatorjev pred zasedanjem kongoškega parlamenta

Predstavnik zakonite vlade je izrazil dvom o iskrenosti OZN glede priprav za zasedanje parlamenta - Leopoldvillske oblasti so izpustile 18 članov Čombejeve delegacije, Čombe in Kimba pa sta še vedno pod nadzorstvom

LEOPOLDVILLE, 21. — Včeraj je Mammarskjoeld poročal o sporazumu med kongoško zakonito vlado in leopoldvilskimi oblastmi glede sklicanja kongoškega parlamenta. Hammarskjoeld pravi, da je po posredovanju predstavnikov OZN v Kongu in potem, ko je Hammarskjoeldov osebni predstavnik Gardiner obiskal Stanleyville, Gizengova vlada poslala v Leopoldville pod zaščito OZN delegacijo treh ljudi na razgovore s predstavniki leopoldvilskih oblasti, s katerimi so se sporazumeli, da bodo sklicali 25. junija zasedanje parlamenta na univerzi Lovanium blizu Leopoldvilla.

Hammarskjoeld je izrekel zadovoljstvo nad tem sporazumom in dodal, da bo OZN poskrbela, da bo delo parlamenta lahko nemoteno potekalo. Da bi preprečil vsak zunanji vpliv na poslance, bodo povsem izolirali palačo, kjer bo parlament zasedal, in pretrgali bodo tudi vse telefonske zveze.

Kongoški parlament je sestavljen iz 137 poslancev in 84 senatorjev. Od teh je po zadnjem zasedanju umrlo ali bilo ubitih okoli dvajset parlamentarcev.

Leopodvilska vlada je danes izpustila 18 oseb, ki so jih bili aretirali istočasno s Combejem in njegovim zunanjim ministrom Kimbo 26. aprila v Coquilhatvillu. Poslali so jih v Elisabethville. Sporočili so, da sta bila Combe in Kimba sicer izpuščena iz zapora, a sta še vedno pod nadzorstvom v Leopoldvillu.

Od danes so začeli posvečati vso pozornost pripravi za sklicanje parlamenta v upanju da dosežejo končen sporazum ob prvi obletnici, ko je Kongo formalno postal neodvisen, dejansko pa ne. Prva naloga parlamenta bo izbrati novo vlado.

Prevladuje mnenje, da Combeju ne bodo dovolili popolne svobode, dokler ne bodo razgovori med Leopoldvillom in Elizabethvillom dali kakega rezultata v zvezi z bližnjim zasedanjem parlamenta. Leopoldvilske oblasti pričakujejo prihod Combejevega notranjega ministra, preden dokončno odločajo o usodi Combeja.

Leopoldvillske oblasti hočejo izsiliti sestanek z najvišjimi političnimi voditelji Katange in Stanleyvilla še pred začetkom zasedanja parlamenta, da bi se sporazumeli o «široki predstavniški vladi» Vse kaže, da bi hotel Kasavubu vnaprej vsiliti zakoniti vladi v Stanleyvillu sklepe, ki naj bi jih potem parlament pod kakršnim koli pritiskom odobril in eventualno potrdil uzurpirano oblast kot izvršeno dejstvo.

Predstavnik zakonite vlade Lubuma je te dni izrekel dvom o iskrenosti in pripravljenosti OZN, da sodeluje z vlado v pripravah za zasedanje parlamenta. Medtem ko si vlada prizadeva v tem smislu, manevrirajo sovražniki kongoškega ljudstva za kulisami ob sodelovanju odgovornih funkcionarjev OZN z namenom, da bi pripravili uporabo sile.

Lubuma je obtožil Hammarskjoelda, ker je izročil Kasavubujevi skupini devet milijonov dolarjev na račun pomoči Kongu. S tem je prekršil začasno kongoško ustavo, ker ta določa, da je sporazum o pomoči lahko veljaven, samo če ga odobrita oba doma parlamenta.

Drugi dan Eichmannovega pričevanja

Obtoženec se je zanimal «le za upravo in pa za vozne rede pri transportih»

Že drugič se je na tem procesu imenovalo ime dr. Hansa Globkeja, najožjega sodelavca kanclerja Adenauerja

JERUZALEM, 21. — Tudi danes se je nadaljevalo zaslišavanje Eichmanna kot priče. Njegov odvetnik Servatius pri svojih vprašanjih želi poudarja to okoliščino, ko začenca Eichmanna ves čas nagovarja z «gospod priča». Za predsednika sodišča pa je ta «gospod» slejkoprej samo obtoženec, kot se je videlo v trenutku, ko je vzkipel, ker se Eichmann ob nekem njegovem vprašanju ni dvignil. Obtoženec namreč tudi kot priča sedi v svoji stekleni kabini in si pri odgovarjanju pomaga s kupom papirjev, na katerih ima mnogo stvari zabeleženih. Sprašuje ga ves čas odvetnik Servatius, toda ob neki priliki se je nanj obrnil predsednik sodišča z nebim vprašanjem. Eichmann je odgovoril kar sede, nakar ga je predsednik ostro posvaril: «Zahtevam, da se obtoženec dvigne, kadar ga sodišče kaj vpraša». Eichmann je skočil pokonci in se oprostil: «Prosim vas, da mi oprostite, vaša čast».

Dvorana je tudi danes natrpana do skrajnih možnosti.

Refren vsega današnjega zaslišavanja je v bistvu takšen kot včeraj: Eichmann ni vsega vedel, pa tudi za to, kar je vedel, ni on odgovoren, ker je bil podrejen drugim. Vedel je n. pr. za obstoj avtomobilov, ki so bili perdelani v plinske celice, toda ni imel s tem nikakega opravka, ker ni bil v direktnem stiku z uradom gestapa, od katerega so bile odvisne plinske celice.

Servatius postavlja Eichmannu vedno taka vprašanja, da se odgovor vedno glasi v smislu, kot da Eichmann ni mogel kdo ve kaj sam odločati. Odvetnik hoče s tem med drugim odgovoriti na zatrjevanja državnega pravdnika, da je Eichmann insistiral, da se deportacije madžarskih Židov nadaljujejo še potem, ko je voditelj SS Himmler ukazal, naj se prenehajo.

Eichmannovi odgovori, ki so v začetku kratki in jasni, postanejo vedno bolj dolgi in manj jasni, tako da ga predsednik opomni, naj pusti toliko časa za prevod in naj svoje stavke skrajša.

Z veliko lahkoto je Eichmann dal sodišču in občinstvu kar kratek kurz o nacistični hierarhični in upravni strukturi. Obramba je predložila sodišču velik grafikon, ki prikazuje ves sestav nacistične hierarhije. Razni oddelki so naznačeni z različnimi barvami. Grafikon je napravil Eichmann sam in je ta svoj veliki umotvor tudi podpisal.

Na Servatiusovo vprašanje je Eichmann zanikal neko izjavo Hüppenkothena, ki jo je ta dal leta 1946 v Nürnbergu. Po tej izjavi je namreč Eichmann užival posebno ravnanje šefa *gestapa* generala Müllerja. Na odvetnikovo vprašanje, ali je lahko vodil osebno politiko, ki ne bi bila v skladu z ukazi zunanjega ministrstva, je Eichmann odgovoril: «Če so me vprašali, sem lahko stavil predloge. Toda če taki predlogi niso ugajali, se zunanje ministrstvo enostavno zanje ni zmenilo. Dejansko sta se za mnoge stvari dogovorila voditelj *gestapa* Müller ter podtajnik v zunanjem ministrstvu». Servatius je predložil številne dokumente, s katerimi je hotel dokazati, da so funkcionarji na raznih veleposlaništvih, ki so se ukvarjali z židovskim vprašanjem, sprejemali ukaze direktno od veleposlanikov in ne od Eichmanna.

Na vprašanje predsednika, če je bil on šef urada za židovsko preseljevanje, je A. Eichmann spet odgovoril nikalno. Šef tega urada je bil, je odgovoril, šef varnostne policije Heydrich, ki je poveril upravo tega urada Müllerju. Ta pa je kot šef urada IV. poveril Eichmannu upravne posle. «Jaz sem se omejil na praktično upravo urada,» je dostavil Eichmann. Glede odredbe o nošnji rumene Davidove zvezde je A. Eichmann izjavil, da je do te odredbe prišlo najbrž pod pritiskom ministra za propagando Goebbelsa na ukaz samega Hitlerja.

Zanikal je nadalje svojo odgovornost za pregon Židov z zasedenega poljskega ozemlja, anektiranega leta 1939 po nacistih, kakor tudi za zaplembo njihovega premoženja. Dejal je, da je za to odgovoren poseben urad, znan pod imenom «Komisariat rajha za okrepitev germanskega naroda». S tem uradom je bil Eichmann v zvezi, toda samo zaradi tega, ker se je ta urad zanimal za zasedanja, na katerih so se domenili o odhodih. Vendar se je Eichmann pričel ukvarjati s temi posli šele l. 1940. Sicer pa se je Eichmann pri vsej stvari zanimal le za vozne rede vlakov in sploh za tehnično plat transportov. Obtoženec zna vedno tudi povedati, kako je bil kak sklep sprejet na ta in ta dan, on pa je šele nekoliko pozneje prišel na mesto, kjer bi lahko sodeloval pri določenem sklepu. Nadalje njegov oddelek ni imel kaj opraviti s smrtnimi kaznimi, ki jih je dajal generalni guverner (Hans Frank).

Servatius je tudi vprašal Eichmanna, če se je moral kaj zagovarjati zaradi smrti mnogih Židov, ki so v snegu pomrli med nekim «smrtnim pohodom» l. 1940. Obtoženec je odgovoril, da se ni imel za kaj zagovarjati, ker je bil ukaz za pohod izdan od šefa varnostne policije in policiji je pripadla naloga, da ga izvede.

Jutri dopoldne se bo proces nadaljeval.

Danes dopoldne je Eichmann omenil dr. Hansa Globkeja, sedanjega Adenauerjevega najtesnejšega sodelavca. (Staremu državniku niso neznani očitki na račun te njegove «desne roke», vendar jih trdovratno zavrača.) Vsekakor je malo laskavo za kogarkoli, da se je nahajal že samo v bližini Eichmanna. Globkejevo ime pa je bilo v tem procesu že omenjeno tedaj, ko je državni pravdnik povedal, da se je dr. Globke kot predstavnik notranjega ministrstva udeležil neke konference, ki je imela za nalogo organiziranje akcije proti nemškim Židom.

DUNAJ, 21. — V Bad Aussee se je danes zaključilo zaslišanje bivšega «sturmbannführerja» SS Höttla na predlog Eichmannovega zagovornika Servatiusa. Baje je Höttl povedal marsikaj novega. Pričevanje je dolgo 73 strani in ga bo avstrijsko pravosodno ministrstvo poslalo v Jeruzalem.

BONN, 21. — Kanclerjev urad je že izdal poročilo, objavljeno ta večer, ki zanika Eichmannove trditve, da je bil Globke v notranjem ministrstvu tretjega rajha odgovoren za židovske zadeve. Izjava trdi, da Globke ni bil nikoli pristojen za izgnanstvo Židov ali za zaplembo njihove imovine.

—«»—

CHIETI, 21. — Na pročelju neke cerkve in na nekem drugem poslopju so se pojavile svastike ali kljukasti križi. Župan je o stvar javil oblastem ter ukazal, da se ta znamenja takoj odstranijo.

—«»—

Umetni ocean

WASHINGTON, 21. — Največji umetni ocean na svetu, ki je bil ustvarjen za preizkušanje zmanjšanih modelov ladij v pogojih najhujših morskih neviht, obstaja v ameriški državi Maryland.

Ameriška mornarica, ki je objavila to vest, pravi, da je ta umetni ocean zajet v bazenu, ki je bil zgrajen v nekem poslopju in katerega površina meri 2 hektara. Cementni bazen ima zmogljivost nad 45 milijonov litrov, je pravokoten, 73 m širok, 109 m dolg in od 6 do 10 m globok. Bazen je opremljen z 21 aparati, ki lahko povzročijo 60 cm visoke valove.

Med «festivalom rock and rolla» v pariški Sportni palači v nedeljo zvečer je prišlo do pretepov, med katerimi je bilo več ranjenih, policija pa je 85 oseb pridržala. Medtem ko je «občinstvo» divjalo in tulilo, so se pevci zvijali na vse načine in se napenjali s svojim «petjem». (Na sliki je Rocky Volcano.) Predvčerajšnjim zvečer pa je prišlo do podobnih dogodkov v Grenoblu

Zasedanje mladinskih delegacij v Rimu

V Rimu so se v dneh 12., 13. in 14. t. m. sestale delegacije Socialističnega mladinskega gibanja, Ljudske mladine Jugoslavije in Federacije komunistične mladine, da bi razpravljale o skupni akciji na osnovi svojih izkušenj v borbi za mir in socializem in v povezavi z novimi demokratičnimi in revolucionarnimi nalogami mladine po vsem svetu.

Ob zaključku razgovorov so delegacije odobrile sporočilo, v katerem se poudarja pozitivna vrednost sestanka in obvezni značaj razgovorov. «Delegacije — čitamo v dokumentu — so ugotovile, da predstavlja glavno nevarnost za mir danes politika imperializma, ki v težnji, da bi ohranil svoje privilegije, posega v notranje zadeve drugih dežel in skuša zadušiti pravico vsakega naroda do neodvisnosti in samoodločbe».

«Alžirija, Laos, Kuba in Kongo predstavljajo danes vozlišča, v katerih se razvija zgodovinska bitka med silami imperialističnega zatiranja in gibanji, ki težijo k nacionalni neodvisnosti, svobodi in napredku».

«Če imperializmu ni uspelo privesti te svoje politike do najbolj tragičnih posledic, je to pripisati ogromni moči in pobudi socialističnih dežel, prispevku drugih dežel, ki vodijo politiko miroljubnega sožitja, in borbam naprednih ljudskih množic v kapitalističnih deželah. Vse te sile so blokirale konkretna vojna dejanja in razvijale politiko miroljubnega sožitja, splošne razorožitve in gospodarske pomoči, brez pogojev, nerazvitim deželam».

«Vse tri delegacije so ugotovile nujnost borbe za razvoj miroljubnega sožitja, ki ne predstavlja danes le edine alternative strahotni jedrski vojni, ampak tudi najboljše pogoje za razvoj borb za neodvisnost, demokracijo in socializem v specifičnih pogojih vsake dežele».

«Pred mladino in njenimi organizacijami vse tri delegacije obsojajo poskus kolonialističnih velesil, da bi v sedanjih pogojih uvedle novo obliko gospodstva, ki v bistvu uveljavlja politično in gospodarsko vmešavanje».

«Spričo tega postaja borba proti tradicionalnemu kolonializmu in neokolonializmu v vedno večji meri naloga zatiranih narodov in vseh naprednih sil.

«Ljudska mladina Jugoslavije, Federacija italijanske komunistične mladine in Socialistično gibanje soglašajo glede važnosti, ki jo ima v tem položaju demokratično delavsko gibanje v Evropi v borbi proti avtoritarnim in revanšističnim silam; strinjajo se hkrati glede nujnosti borbe proti atomski oborožitvi Nemške zvezne republike, za splošno razorožitev — posebno še atomsko — in za odstranitev vseh tujih vojaških oporišč. Vse tri organizacije se obvezujejo, da bodo delale za enotnost med vsemi demokratičnimi in socialističnimi silami, hkrati pa obsojajo odgovornost vseh socialdemokratskih sil, ki vodijo politiko odpovedi in podrejanja monopolom in z diskriminacijo na škodo dela delavskega gibanja omogočajo sedanjo krepitev reakcionarnih sil».

«Hkrati so podčrtali pozitivno vlogo, ki jo opravljajo nekatere socialdemokratske mladinske organizacije, da bi se nadaljevala borba za socializem, proti monopolom in kolonializmu».

«Posebno pozornost so vse tri organizacije posvetile vlogi mladine v borbi za mir, ki predstavlja široko platformo, na kateri je moč uresničiti sodelovanje in enotnost mladinskih gibanj, z vrsto dvostranskih in mnogostranskih odnosov, ki naj temelje na vzajemnem spoštovanju, razumevanju in na konstruktivnem zadržanju. V tem okviru se je razpravljalo o vlogi Svetovne federacije demokratične mladine».

«Socialistično mladinsko gibanje, Ljudska mladina Jugoslavije in Federacija italijanske komunistične mladine, bodo še nadalje v vzajemnih stikih glede vprašanj skupne koristi».

Organizirala je linčanje svojega lastnega moža

PALERMO, 21. — Šest oseb, trije moški in tri ženske, je hotelo linčati nekega mladega delavca, ki je komaj ušel nenadnemu napadu.

To se je zgodilo pozno popoldne na Trgu Giulio Cesare, pri čemer je imel glavno in nič kaj prijetno vlogo 35-letni Fortunato Andolina. Zjutraj se je sprl s svojo ženo, ki je zapustila hišo in se zatekla po pomoč k bratoma in sestrama ter še nekemu tretjemu moškemu. Vsi so se oborožili s palicami ter potrpežljivo čakali Andolino. Komaj se je prikazal, so planili nanj ter ga do krvi premlatili.

Andolini je vendar uspelo, da je utekel ter odšel na bližnjo ambulanto Rdečega križa. Sedaj pa se z vso zadevo ukvarja policija in podjetna žena bo mogoče še nekoliko obžalovala svojo organizacijsko sposobnost.

—«»—

Gen. Nasution o Zahodnem Irianu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Obrambni minister Indonezije general Nasution je izjavil, na današnji tiskovni konferenci v Beogradu, da je bil sporazum o sodelovanju med jugoslovansko in indonezijsko armado podpisan samo formalno, kajti to sodelovanje traja že leta. Sporazum bo to sodelovanje samo še bolj razširil, da bo postalo vsestransko. Sporazum se nanaša ne samo na kupovanje vojnega materiala v Jugoslaviji, temveč na izgradnjo oboroženih sil in na sodelovanje na področju industrije. Nasution je poudaril, da je med Jugoslavijo in Indonezijo mnogo podobnosti v političnem gledanju na mednarodna vprašanja, v vojaških tradicijah in v vojaški politiki.

Na vprašanje tujih novinarjev, ali namerava Indonezija poiskati vojaško rešitev vprašanja Zahodnega Iriana, kolikor bi se to vprašanje na drug način ne rešilo, je general Nasution opozoril na lansko izjavo predsednika Sukarna v OZN, da želi Indonezija doseči svoje politične cilje z miroljubnimi sredstvi. Toda to ne pomeni, je poudaril Nasution, da mi ne predvidevamo tudi drugih korakov, posebno še, ker je Holandija v zadnjem času s svojim ravnanjem ustvarila možnosti oboroženih konfliktov. Nasution je ugotovil, da je Holandija lani poslala nove vojaške okrepitve v Zahodni Irian, z ozemlja, ki je pod njenim nadzorstvom, je izgnala več ljudi, druge pa zaprla. Razumljivo je, da Indonezija s svoje strani sprejme ukrepe, da bi zaščitila varnost svojih ljudi. Vse to daje možnost za razne oborožene incidente. Nasution je izrazil prepričanje, da bo Zahodni Irian v bližnji bodočnosti priključen Indoneziji, kajti odpor prebivalstva se vedno bolj veča, ozemlje ki je pod nadzorstvom Holandije pa se vedno bolj oži. Položaj je takšen, da danes mnoga področja v Zahodnem Irianu niso več pod nadzorstvom Holandije.

Armadni general Ivan Gošnjak je izročil danes v imenu predsednika republike generalu Nasutionu jugoslovansko odlikovanje «Red jugoslovanske zastave».

General Nasution odpotuje jutri na uraden obisk v Pariz, London in Bonn.

B. B.

—«»—

PARIZ, 21. — Z zakonskim odlokom je odrejeno, da se na francoskih uradnih aktih pri neporočenih materah ne piše več «mademoiselle» (gospodična) temveč «madame» (gospa).

film ○ knjige ○ gledališče ○ glasba ○ ples ○ slikarstvo

Izšla je «Pomorska slovenščina»

Pri malokateri knjigi velja tako poudariti njeno koristnost kot pri novi «Pomorski slovenščini», ki so jo sestavili Janez Gradišnik, Ernest Kopriva in Vladimir Naglič, izdala pa jo je Mladinska knjiga v svoji knjižnici Priroda in ljudje. Ta knjiga je bila Slovencem že dlje časa potrebna, posebno pa še sedaj, ko pripada Sloveniji znaten del morske obale. Sestavljalci, med katerimi sta dva pomorščaka in en jezikoslovec, so opravili velik napor, preden so lahko svoje delo dali iz rok. Odslej se nihče ne bo mogel izgovarjati ali zatrjevati; da te ali one besede iz pomorstva slovenščina sploh nima. Avtorji knjige so zbrali besedišče za ladjo sploh, za gradnjo ladje, za njeno opremo, za plovbo, na koncu pa je še slovarski del. (Tega je sestavil Vladimir Naglič sam.)

Naš namen na tem mestu je, poudariti velik pomen izida te knjige, ne da bi se spuščali v strokovno kritiko. Neko pripombo pa imamo vendar. V prvem delu slovarčka je za slovensko besedo srbskohrvaška, angleška in nemška. Slovenci se na morju pač srečujemo prej z Italijani kot z Nemci. Del Slovencev živi sploh v stalnem kontaktu z Italijani, pa naj gre za lastnike malih ribiških čolnov ali pa za ljudi, zaposlene v ladjedelništvu. In končno gre tudi za ljudi, ki morajo vsak dan v slovenščini pisati, pred seboj pa imajo italijanske izraze. Po vsem tem bi torej vsaj v Trstu knjigo še z večjim veseljem pozdravili, če bi bili v njej prej italijanski kot pa nemški izrazi.

Alberto Lattuada na delu v Beogradu

BEOGRAD, 21. — Alberto Lattuada že dva tedna snema v Beogradu film «Stepa» po noveli Čehova. Glavni igralci so Paolo Stoppa, Charles Vanel, Daniele Spallone, Marina Vlady, Cristina Gajoni. Producent filma je Moris Ergas za družbo Zebra Film.

Pred obsodbo v Madridu

MADRID, 21. — Že tretjič v 15 dneh se je včeraj pred vojaškim sodiščem v Madridu začel proces proti 20 andaluzijskim delavcem, starim od 19 do 50 let, ki so bili aretirani aprila letos v Malagi pod obtožbo, da so ščuvali prebivalstvo k uporu in da so razdeljevali tajno propagandno čtivo.

Obtožba, ki je že v ponedeljek zahtevala zaporne kazni od 6 do 20 let za 17 delavcev, je tokrat zahtevala kazni od 8 do 20 let. Vsi obtoženci so izjavili, da niso krivi. Razsodba še ni bila izrečena.

—«»—

Ljudska sodišča za mladoletnike v Bolgariji

SOFIJA, 21. — Bolgarski ljudski skupščini je bil predložen osnutek zakonskega načrta glede ustanovitve «ljudskih sodišč» v Bolgariji. Pravosodni minister je pojasnil, da bodo sodišča ustanovljena v podjetjih, na kolektivnih kmetijskih posestvih in v mestnih četrtih ter da se bodo ukvarjala s prekrški mladoletnikov.

Ta zakonski načrt naj bi predvsem legaliziral taka sodišča, ki v praksi že obstajajo.

Še en proces zaradi pomora Židov

Dr. Schönpflug obtožen krivde za smrt najmanj 19.037 Židov

DUNAJ, 21. — Pred porotnim sodiščem v Welsu v Zgornji Avstriji se bo v ponedeljek začel proces, ki bo obravnaval usodo 45.000 Židov, ki so bili pomorjeni med julijem in decembrom 1941 na Poljskem in Sovjetski zvezi na ukaz «Poveljstva operacij št. 8», ki je bilo ena izmed številnih tovrstnih formacij nacističnih SS.

Edini obtoženec na tem procesu je 46-letni Tirolec dr. Egon Schönpflug, ki je pripadal «Poveljstvu operacij št. 8». Obtožnica ga dolži krivde za moritve in soudeležbe pri izdajanju ukazov za pomoritev nedoločenega števila Židov in partizanov med napredovanjem nacističnih sil od Varšave proti Minsku in Mogilevu. «Poveljstvo št. 8» je imelo nalogo uničiti partizane in «očistiti Židov» področja v zaledju napredujočih čet. Na ta način je bilo likvidiranih najmanj 19.037, zelo verjetno pa celo 45.000 mož, žena in otrok židovske rase.

Med preiskavo so številni očividci izpovedali, da so streli iz bližine pogosto dobesedno raznašali glave žrtev. Naslednje žrtve so se morale postaviti na gola trupla že usmrčenih. Če so matere, ki so bile prisiljene leči v jame, skušale z lastnimi telesi prekriti svoje otroke, so jih pomorili z udarci puškinih kopit tako, da so istočasno pobili tudi otroke pod njimi.

Dr. Schönpflug, ki je bil aretiran pred enim letom, je preiskovalnemu sodniku izjavil, da je bil samo član kriminalne policije in da ni imel nobenega opravka s pobijanjem, toda pričevanja tudi samih Nemcev, ki bodo ponovili svoje izjave pred sodiščem v Welsu, potrjujejo, da je prav on sam izdajal ukaze za pobijanje in da se je tudi osebno udeleževal pokoljev. Obtoženec je stopil v nacistično stranko oktobra 1933, ko je maturiral. Oktobra 1938 je začel službovati kot agent kriminalne policije v Münchenu. L. 1940 je bil premeščen v Prago, potem v Brno, kjer je bil imenovan za policijskega komisarja. Potem ko je sodeloval v borbah proti SZ, je nadaljeval študij in doktoral iz pravosodja v Berlinu. Po njegovih lastnih izjavah je bil baje l. 1949 obsojen na 13 mesecev zapora zaradi pripadnosti oddelkom SA. Po raznih zaposlitvah je nato dosegel mesto šefa osebja v premogovnem rudniku v Wolsegg Traunthalerju v Zgornji Avstriji, kjer je bil tudi aretiran pred enim letom.

Poveljnik zloglasnega «Poveljstva št. 8», kateremu je pripadal obtoženec, je bil Nemec dr. Otto Brandfisch, proti kateremu se bo začel proces v Münchenu en teden po začetku procesa v Welsu.

ČETRTKOVA ČRTICA

KOBILA

Alojz Ravbar:

Po sežanskem sejmišču je stopal postaven kmet in si ogledoval živino.

«Potrebujete krepkega konjiča, boter?» je vprašal Pepo Vrabčev iz Pliskovice mozakarja, ko si je z zanimanjem ogledoval njegovo kobilo.

«Rad bi kupil...» je začel kmet, toda zgovorni Pepo mu je brž skočil v besedo, rekoč:

«No, potem pa kar mojo kobilo kupite, boter!»

«Jaz nameravam kupiti...»

«Kar mojo kupite,» ga je spet prekinil Pepo. «Take kobilice niste še imeli, boter!»

«Takega konjskega strašila pa res nisem še imel!»

«Ne zamerim vam vaših grdih besed, ker vem, da vsak kupec skuša kar najbolj ogrditi robo, ki jo namerava kupiti, da bi jo čim ceneje dobil.»

«Kar sem rekel, ni laž. Le poglejte jo, kljuso, kako kilavo se drži — človek ima vtis, da se bo vsak čas sesula.»

«Ho-ho, vi ste pa res smešni, boter! Vsakdo drug bi si prste obliznil, če bi imel tako kobilico, vi pa: kljusa, pa kilava, pa sesula, pa kaj vem kaj še. In še niti ogledali si je niste, kot se spodobi. Nu, le približajte se ji, le, ni huda. Poglejte jo! Še čisto mlada je. Pred poldrugim letom se je prvič ožrebila. Da ste videli njeno žrebe — pravo živo srebro, vam rečem!»

«No, no, nikar mi tolikanj ne hvalite te mrcine, človek božji! Saj si lahko sam predstavljam, kaj utegne skotiti takle kup kože in kosti!»

«Eh, pojdite se solit, boter! To pa res ni lepo, da te tako nemarno norčujete iz moje Pupe. Raje priznajte, da lepše kobile še niste videli».

«Ha-ha, zakaj je potemtakem že niste prodali?»

«Ker držim ceno. Take živali ne dam za vsak denar.»

«Bežite no! Kar po pravici povejte: niti pes je ne pogoha.»

«Jaz pa vam rečem, da jo kupci kar oblegajo, in prodal bi jo bil že zjutraj, da nisem preveč zahteval zanjo. Se razume: taka živalca kar sama od sebe priteče nase kupčevo oko: lepa je ko roža, živa ko srna, močna pa ko ne vem kaj. Pa delavna! Včasih sem se bal, da se mi bo pretegnila — tako je nepagnana pri delu. Res, take kobile — ne da bi jo hvalil, bogvari! — ne boste zlepa dobili, boter!»

«Molčite no! Saj se komaj drži na svojih pohabljenih nogah!»

«Ho-ho-ho! Tako smešnega človeka nisem še videl! Sicer pa imam na moč rad ljudi, ki znajo povedati kako veselo. In zato vam jo dam nekoliko ceneje, če jo vzamete. Za šestnajst kart po sto vam jo dam. Dajte mi roko!»

«Uh, nikar mi tako ne stiskajte roke, da bi vas vrag! — Saj je sploh kupil ne bom!»

«Jaz vas že po očeh vidim, da jo nameravate kupiti, pa se le zaradi lepšega izmikate. E, poznam jaz kupce, boter! Veliko živine sem že prodal pa sem vsakega kupca že na prvi pogled uganil, ali bo kupil ali ne. — No, za štirinajst kart vam jo dam. Udarite, boter, ne bo vam žal!»

«Niti za deset je ne vzamem.»

«No, pa povejte, koliko bi dali.»

«Niti fajfe tobaka. Saj bi mi gotovo krepala po poti, mrha.»

«Čujte, boter, pametno besedo recite, pa bo! Koliko mi daste zanjo?»

«E, strela, nikar me tako ne vlecite za suknjič, saj mi boste vse gumbe potrgali! Tak pustite me, da grem dalje po svojih opravkih!»

«No, daste trinajst kart ali ne daste?»

«Nič ne dam, ker sploh ne potrebujem take mrhovine!»

«Vse življenje se boste kesali, da je niste kupili, pri moji veri, da se boste! Poglejte jo, kako je vitka čez pas in noge — noge kakor punca! Pa krotka! Če ji podržite gajžlo pod repom, ne bo cebnila...»

«Saj še toliko moči nima, da bi z repom mignila, nikar cebnila!»

«He-he, takega burkeža res nisem še videl! Da nima moči! Ko bi jo videli, kako vleče, bi kar zijali, vam rečem! — In le poglejte kakšno dlako ima: kakor žamet!»

«Kakšen žamet neki! Saj to ni več niti dlaki podobno! Pa vsa garjeva je in polna prhljaja...»

«Veste kaj, boter, zdaj imam pa dovolj teh izmišljotin, ki žalijo mene in mojo žival. Takšne kobile...»

«Že prav, že prav! Kdo vas bo poslušal! Grem.»

«Počakajte še hipec, kam bežite? Pustite si vendar dopovedati...»

«Sva že opravila — srečno!»

«No, dajte mi...»

«Ja, vrag vas poberi, izpustite mi vendar suknjič!»

«Dajte mi dvanajst kart, pa je vaša! Nate roko — udarite!»

«Eh, zlodja, nikar me tako ne cukajte za rokav! — Ne maram take kljuse, pa konec besedi!»

«Koliko bi pa dali, boter? Recite moško besedo!»

«Niti zastonj ne vzamem take crknine, pa bog! Saj je povrhu vsega še nadušljiva. Le poslušajte, kako diha... Kajpa: to je naduha!»

«Na, zdaj pa še naduha! To me pa že jezi. Tale moja srnica preteče pot od Pliskovice do Štanjela kot za šalo, vi pa: naduha! Pejte no, pejte, vi pa naduha! — No, jo boste vzeli?»

«Cemu mi jo vsiljujete, če je ne maram?»

«Kdo vam jo vsiljuje? Jaz? Niti na misel mi ne pride, da bi vam jo vsiljeval. Če je ne kupite vi, jo bo kupil kdo drug. Taka lepa žival se sama ponuja, ni je treba nikomur vsiljevati. — Torej: koliko bi dali, a?»

«Niti kozjega bobka. Grem.»

«Počakajte... čujte... poslušajte, boter!»

«Eh, vražja strela, saj mi boste še rokav odtrgali!»

«Dajte mi enajst stotakov...»

«Ne dam niti toliko, kolikor je za temle nohtom črnega. Cemu mi pa bo takale pokveka? Križ ima upognjen, vamp ji visi skoraj do tal, noge ima iksaste, grive sploh nima več, kopita so že taka, da ni moč več podkev nanje pribiti, na pol je že slepa, vsa smrkava in krmežljava...»

«Ha-ha-ha! Ja, človek se vam res mora od srca nasmejati, ko vas posluša! Takega dovtipneža nisem še srečal. — No, zdaj pa pustite šale na strani, boter, in recite raje kako resno in pametno. Čujte, koliko bi bili pripravljeni odšteti za mojo kobilico, ki kar vidim, da vam je všeč?»

«Niti zastonj je ne vzamem.»

«Oho, niti zastonj ne! Ja, kje ste se pa vzeli, prijatelj, da je niti zastonj ne marate? Po vaši govorici bi rekel, da ste s Pivke doma. Ali so vsi Pivčani vaše pameti? Kobilico, ki je brat bratu vredna dva tisočaka, ne bi vi, prijatelj, niti v dar vzeli!»

«Kaj pa naj počnem s tako starino, ki niti zob nima več? Ali naj jo z mlečnim zdrobom krmim?»

«Na, ta je lepa! Zobe ima take, da bi jeklo pregrizla — on pa: niti zob nima več! — No, se bova pogodila ali ne?»

«Eh, pojdite si jetra ribat! Nikar me tako ne vlecite, saj mi boste še suknjič slekli!»

«Za deset kart vam jo pustim — udarite!»

«Ne maram takega zlomka, pa amen! — Na, poglejte; vse čevlje in hlače mi je obrizgala, nesnaga! Pa saj ima tudi grižo povrh vsega!»

«Eh, kakšno grižo neki! Malo preveč sveže detelje je požrla, po gre bolj naredko od nje!»

«Naj jo hudič vzame z vami vred! Vsega me je mrha zlodjeva ponesnažila! In to samo zaradi vas, ki ste me zadržali tu, ko sploh ne nameravam kupiti ne kobile ne konja, ampak junca...»

Pepo je zijal za njim kakor ribič, ki mu je ušla riba potem, ko je mislil, da jo že ima na trnku.

Mihec in Jakec

— Znaš kej, Jakec, ma meni se Siciljanci vselih smilejo, ke jemajo tašno pegolo.

— Pej kej te prjama, Jakec, pej zakaj se te smilejo glih Siciljanci?

— Kej neč ne bereš? Kej nisi slišou, de so, bogi, vre tri mesce bres precednika. So tam u njeh parlamenti stranke taku razprtjene, de nobena ne more spravet vkep precednika. Ani be radi tega, ani be radi unga, ma nobeden ne more dobet zadosti glasov. Jen pole, čeglih tudi kašen dobi zadosti glasov, pej preci odstope, zatu ke neče vzet za dobre tiste glase od mišinov, zatu ke je vsacga sram, de be postou precednik z glasami od mišinov. Jen pole začnejo spet volt jen spet pride ven večina sez glasami od mišinov, jen pole provajo spet jen pole ni ta prave večine, jen pole provajo spet jen pole videjo, de se na tako večino ni moč fedirat jen pole provajo spet...

— Ben Mihec, ustause, sm vre zastopu!

— Ma nisem miga še povedau vse do kraja zatu ke so provali volt vre petindvajsti botov. Jen alora pole provajo spet volt...

— Orkodindjo, Mihec, boš nehau!

— Videš, Jakec, samo pravet je vre douga. Zdej pej misli si volt petindvajsti botov! Jen taku so bogi Siciljanci obsojeni živet bres precednika. Jest ne znam kaku morejo jet naprej! Jest be reku, de nanka trava ne rase več.

— Dej, dej Mihec, ne stoj ga lomt! Ke svet gre naprej tudi bres precednikov. Za nas tle je važno, de jemamo spet fjero. Jen jemamo tle za odprt fjero samga precednika Fanfaneta. Jen bojo šli h njemi tudi vsi slovenski žepani mi povedat, kaku je z nami Slovencami jen de nismo neč kontenti ke zmiri samo mečkajo zastran našeh pravic. Sm prou radoveden kej bojo oprauli.

— Znaš, prou be blo — za ane jen druge — de be nehali mečkat jen de be pršli na čisto. Zatu ke take reči ku so narodne manjšine jeh je bulše regolirat pošteno jen ne čakat, de je prekasno. Jest zmiri pravem: bulše se zment ku prjatli ku čakat, de začne pocat. Vidi, postaumo reč, gor u Tirolah...

— Al pej u Alžiri... Ma smo jemeli te dni tudi ano drugo vižito. Je bla tle tista Klara Ljus, znaš tista, ke je bla amerikanski ambašjator u Rimi kadar se je šlo za Trst. Uana se je tabat forte przadevala. Jen zdej je pej pršla u Trst našp's sez ano jahto. Je pršla pogledat, kaku je kej. Jen — se zna — Bartoli, ke je biu tabat žepan, kadar je bla uana ambašjator, je biu zmiri ž njo jen jo je tudi povabu na kosilo.

— Buhvej kej sta se menla, zdej, ke ni ne aden ne drugi neč...

— A, gvišno sta se menla, kaku sta dobro vse zrihtala.

— Ma vselih je nekam hitro šla proč. Zjutrej je pršla, zvečer je vre šla. Pravejo, de u Dalmacjo.

— Znaš, mene je aden reku, de jo je vidu pasat pr openskem tramvaji jen de je vidla gor tiste od Arrigoni, ke štrajkajo vre dva mesca. Jen tu se ji je taku zamerlo, de je nečko šla.

— Aaa!

Zemljepisne pojme bo treba nekoč spremeniti

Prva, izredno bogata žetev sredi «oceana peska» Sahare

Teza, da Sahara ni brez vode, postavljena pred 70 leti - Vrsta uspelih vrtin, ki dajejo veliko vode - Potrebna so večja sredstva

Največja puščava na svetu, veliki ocean peska — Sahara — je najbolj drastičen primer, kaj pomeni pomanjkanje vode. Milijoni kvadratnih kilometrov površin leže brez haska, ker jih ne moreš obdelati. One redke zelenice dejansko ne predstavljajo nič drugega kot skromno postajališče redkih nomadov. Je sicer tudi Sahara važna in pomembna zaradi svojih naftnih ležišč, ki postajajo hkrati kamen spotike pri sedanjih pogajanjih za Alžirijo, toda površina, ocean peska sam nikogar ne zanima. In vendar ni bilo v Sahari vedno tako in tudi, kot kaže, ne bo vedno tako.

Predvsem je povsem točno ugotovljeno, da je bila nekoč Sahara bogato področje z obdelanimi polji, gozdovi in razvitimi naselji. Z druge strani pa je povsem točno ugotovljeno, da Sahara ni brez vode. Nasprotno. Hidrološke možnosti tega oceana peska so neomejene. To se zdi nemogoče, in vendar je že sedemdeset let in več, odkar je to protislovno trditev postavil in podkrepil francoski inženir Rolland. Ta je 1890. leta postavil tezo, da se pod saharskim peskom na večjih in manjših globinah nahajajo velikanski sloji v Sahari najbolj dragocenega bogastva — vode. Ljudje mu tega niso hoteli verjeti, kljub temu pa so na področju Viscre Tugurta začeli vrtati.

Pozneje so izdelali tudi shemo vodnih zalog Sahare, pri kateri so sodelovali mnogi znani geologi. Ta raziskovanja so dognala, da se v saharskih globinah z veliko pravilnostjo izmenjujejo med seboj velikanska ležišča vode, ki so deloma ostanki morske vode iz dobe, ko je Saharo še prekrivalo morje, deloma pa gre za ležišča tako imenovane aluvionalne vode iz dobe, ko je Sahara bila že kopna zemlja, rastlinsko bogata in imela povsem drugačne padavinske pogoje, kot jih ima danes. V tako imenovani albinski dobi so zaloge vode v saharskih tleh dosezale tudi 50, 1000 ali celo 2000 metrov globine.

Seveda, gre tu za ležišča vode, ki so globoko pod plastmi saharskega peska. Te zaloge vode so se mogle ohraniti zato, ker so med plastmi neporoznih ali bolje nepropustnih geoloških slojev, ki jih sestavljajo nanaški zelo drobcenega morskega peska, strnjenega v goste plasti.

Prej smo rekli, da so že po prvih hipotezah francoskega inženirja Rollanda začeli Saharo vrtati. Dela pa so bila brez uspeha. Zanimivo pa je, da so že leto pozneje, t.j. leta 1891, navrtali v Sahari prvi arteški vrelec. Bilo je to na področju El Gole. Do vode so prišli že pri 100 m globine, toda tokrat niso iskali vode in so jo odkrili po naključju. V poznejši dobi so se z vrtanjem arteških vrelcev veliko ukvarjali. Drugod so si pomagali tudi z navadnim kopanjem vodnjakov. Nekaj primerov:

Saharsko naselje Mzab je hudo trpelo zaradi pomanjkanja vode. Gre za dokaj veliko mesto, vsaj za saharske okoliščine. Šteje namreč 50.000 prebivalcev. In tu so kopali v globino vse do 350 metrov. In vodo so našli, toda priroda se je z njimi čudno poigrala. Vtem ko povsod, kjer navrtajo arteški vrelec, voda močno brizgne v zrak, se je v Mzabu dvignila do 30 metrov izpod površine zemlje, ker pač ni bilo pritiska. Zaradi tega so morali vodo iz vrelca črpati. Drugje so imeli še manj sreče, primer: Leta 1927 so na področju Uargle navrtali že 1000 m globoko vrtino in nato z vrtanjem prenehali, ker so ugotovili, da je voda še veliko globlje.

Lov belega človeka po tujem bogastvu pa je Sahari včasih tudi pomagal. Ko so se razne petrolejske družbe lotile iskanja nafte, so včasih naletele na vodo in ne na nafto. Leta 1954 so n. pr. na področju Tugurta iskali nafto in ko so z vrtalnimi napravami prišli do 1537 m globine, je namesto nafte brizgnila na površje voda. Mnogi bi bili v tem primeru še bolj srečni, saj so prišli v Sahari do vode, ki je bolj dragocena od zlata, kot saharski nomad pravi. Toda družba, ki je iskala tu «črno zlato», s tem ni soglašala in čeprav so domačini prosili družbo, naj jim vrelec vode odstopi, ker za družbo ne pride v poštev, družba tega ni hotela niti slišati. Šele ko so domačini podpisali pogodbo, da ji bodo odplačevali za vrtino poldrugi milijon frankov (starih) na dan, so vrtino prepustili domačinom.

Pravzaprav ni niti ogromna cena — poldrugi milijon frankov na dan — bila odločilna. Družba je na to kupčijo pristala le tedaj, ko je pri drugih poizkusih iskanja nafte na tem področju ugotovila, da tu nafte ni. Naj bo kakorkoli, področje Tugurt dobiva iz tega vrelca 150 litrov vode na sekundo, kar je za njihove razmere ogromna količina.

Arteške vrelce so izvrtali tudi v drugih krajih Sahare ali ob njenih robovih. Med drugimi je zelo pomemben arteški vrelec v Sidi Kaledu. Ta nosi svojevrsten rekord. S svojimi 2100 m globine je najglobljі arteški vrelec na svetu. Na področju Uargli imajo arteški vrelec, ki daje okoli 150 litrov vode na sekundo. Ker pa to ne zadošča, nameravajo vgraditi cev s premerom 25 centimetrov, tako da bodo dobivali 250 litrov vode na sekundo. V neki drugi vrtini pa so tehniki dosegli nov svetovni rekord. Izkopali so ali bolje navrtali vrelec v globino nad 1000 metrov in vložili v vrtino cev s premerom 40 cm.

V letih 1959 in 1960 so v krajih El Hadžiri in Mrari izvrtali arteške vrelce, ki dajejo celo 450 do 500 litrov vode na sekundo. Gre v tem primeru za posebno močne vrelce, ki dajejo toliko vode zaradi širokih cevi in tudi zaradi močnega notranjega pritiska.

Se bi lahko našteli kak vrelec vode. Toda veliko dela še čaka. Arteški vrelci so namreč v takih pogojih zelo dragi. Vrtine od 1000 metrov globine stanejo na desetine in desetine milijonov. Res je, da so v saharskih razmerah milijoni, ki se porabijo za vodo, zelo dobro vloženi, toda zasebne družbe se kaj malo zmenijo za potrebe domačinov, ker je njihov namen iskanje nafte. Saharski domačini pa tolikšnih sredstev nimajo.

In vendar že te redke vrti-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Šolske razstave

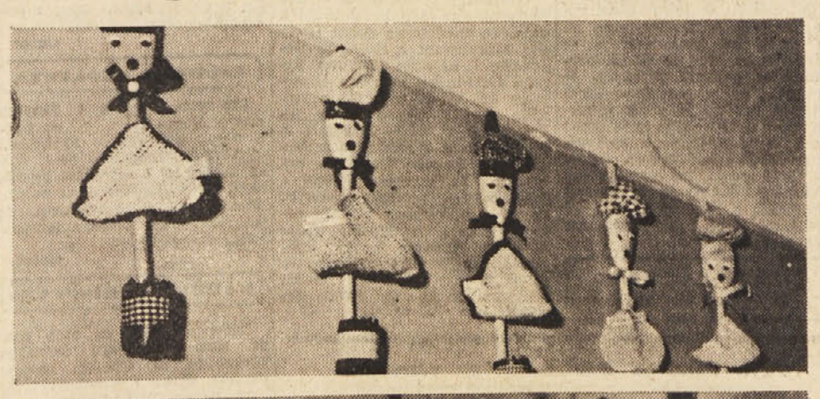

Dva posnetka z razstave osnovne šole na Pesku

Posnetek z razstave osnovne šole v Dolini

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne zaupajte zainteresiranim svetovalcem, ki bodo brenčali okoli vas. Nevoščljiva oseba bo hotela spraviti v slabo luč vašega dobrega prijatelja.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Nesporazum bo zavrl zaključek dolgotrajnega posla. Vesele ure z osebo, ki jo ljubite. Zdravje brez posebnosti.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Pot do zadoščenja ne bo tako dolga, kot je kazalo v začetku. Deležni boste nesebične pomoči.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Nepredvidena okoliščina bo vplivala na vaš delovni program. Prijetno in zanimivo srečanje. Zdravje zelo dobro.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne ozirajte se na klevete, ki jih bo narekovala gola nevoščljivost. Spori v družini. Udoben večer s prijatelji.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ugotovili boste vzroke neuspehov in jih pravočasno odstranili. Neko pismo vas bo vznemirilo. Zdravje na splošno dobro.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ugodno razdobje za realizacijo velikih načrtov. Zaupljivost strani prijatelja. Potrebovali boste zdravstveno pomoč.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Več boste dosegli zlepa kot s silo. Ne vmešavajte se v ljubezenske zadevščine drugih. Nekoliko nervoznosti.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Neko delo zahteva od vas maksimalno koncentracijo sredstev in misli. Ne mučite se z neprijetnimi spomini.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Možnost profesionalnega uspeha in večjega zaslužka. Potrpežljivost z živčno bolno osebo. Zdravje zadovoljivo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Nelojalnost kolege vas bo vznemirila, vendar ne maščujte se. Vaši napori za ohranitev harmonije v družini bodo uspešni.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Delajte tako, da vam ne bo treba biti ničesar žal. Previdnost pred lepimi, toda nepoštenimi predlogi. Nepozabne ure z ljubljeno osebo.

Rekordno leto v jugoslovanski filmski proizvodnji

Novi slovenski filmi

«Nočni izlet» in «Družinski dnevnik» - dva filma s sodobno temo iz domačega življenja - Nova filmska imena

Leto 1961 bo gotovo rekordno v jugoslovanski filmski proizvodnji, saj so že do sedaj posneli, oziroma snemajo več filmov kot vsa prejšnja leta. Tudi slovenski podjetji Triglav film in Viba film sta letos zabeležili kvantitativni vzpon, kar pa zadeva kvaliteto novih slovenskih filmov, prepuščamo sodbo poklicnim ocenjevalcem — filmskim kritikom.

Te dni sta bili v Ljubljani kar dve premieri domačih filmov: Kosmačevega mladinskega filma «Ti loviš!» in Hladnikovega «Ples v dežju». Znani slovenski filmski režiser France Stiglic, avtor «Doline miru» in «Devetega kroga», dokončuje film «Balada o trobenti in oblaku» po scenariju Cirila Kosmača. Mirko Grobler je prispeval v letošnji slovenski filmski fond svoj drugi celovečerni umetniški film «Nočni izlet». In sledniič Jože Gale, režiser v Benetkah nagrajenega filma za otroke «Kekec», se je po več letih intenzivnega dela v ljubljanskem Mestnem gledališču zopet vrnil za kamero: začel je snemati družbeno komedijo «Družinski dnevnik», za katero je napisal scenarij pisatelj Ferdo Godina.

«Nočni izlet» je film o mladih ljudeh, ki so v vihri sodobnega, s problemi nasičenega življenja, za hipec izgubili oblast nad krmilom lastnega življenja in zdrknili sprva v pustolovščino, potem v objestno šalo in navsezadnje še v kriminal. Zgodba pripoveduje o razposajeni družbi mladoletnikov, ki se po prekrokani noči zbudi v kruti realnosti. Glavni junak Marko je ukradel avtomobil in z njim do smrti povozil očeta svoje lahkomiselne prijateljice Vere.

V filmu igrajo mimo profesionalnih igralcev Toneta Slodnjaka, Janeza Škofa, Anke Cigoj, Angelce Hlebcetove in Jožeta Pengova tudi neprofesionalci, mlada dekleta in fantje, ki jih je režiser Grobler našel na cestah, v šolah in tovarnah. Njihova imena: Špela Rozin, Primož Rode in Manja Golec so danes še malo znana, a morebiti bodo jutri že zablestela v jugoslovanski kinematografiji. Dobili so svojo šanso in samo od njih je bilo odvisno, če so jo izkoristili.

«Družinski dnevnik» takisto obravnava sodobno temo, vendar na drugačen način. V njem je na hudomušen, tu in tam blago satiričen način prikazano življenje ljubljanske družine. Oče je večno zaposleni uradnik, mati se prav tako zaradi službe ne utegne zanimati za dom in družino, hčerka je pred diplomo, sinova pa sta prepuščena sama sebi in ulici. Družinski dnevnik je zvezek, v katerega člani te družine zapisujejo drug drugemu sporočila, ker se le redko vidijo. Zgodba se zaplete, ko se hčerka poroči, čeprav nimata ne ona ne njen izvoljenec, profesor, stanovanja in ko fanta zavozita na slaba pota. No, kljub temu se vse srečno odplete. Hčerka sicer ne dobi stanovanja in se bo z možem morala stiskati v majhni sobi, fanta pa se spametujeta. Oče in mati sta slej ko prej čez glavo obložena z delom in življenje teče naprej...

Jože Gale je za razliko od Mirka Groblerja zaupal glavne vloge znanim gledališkim igralcem Stanetu Severju, Juriju Součku, Stanetu Potokarju, Vladoši Simčičevi, Anki Cigojevi, Vladimiru Skrbinšku in Ruši Bojčevi.

Z. P.

Špela Rozin — glavna junakinja v filmu «Nočni izlet»

Anka Cigojeva in Jože Pengov v filmu «Nočni izlet»

Vladimir Skrbinšek v «Družinskem dnevniku»

RADIO VELEVIZIJA

Četrtek, 22. junija 1961

Radio Trst A

7.: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Parada glasbil; 17.20: Pesem in ples; 18.: Rafko Dolhar: «Človek in šport»; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Skladbe Certanija, Alfana, Pick-Mangiagallija in Friedmanna; 19.: Znani pevci in inštrumentalni solisti; 20.: Sport; 20.30: Veliki simfonični orkestri; v odmoru, približno ob 20.50: Književnost; 22.05: Umetnost: «Beneška razstava del Carla Crivellija»; 22.20: Romantične melodije; 23.: Dixieland ansambli.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: «Zemlja in morje»; 14.30: Kot juke box; 15.10: Stare italijanske arije; 15.30: Trio tržaškega jazzovskega krožka; 15.45: Tipičen furlanski orkester.

Koper

6.15: Glasba za dobro jutro; 7.: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.: Glasba po željah; 12.40: Mala turistična beležnica; 13.40: Z melodijami okoli sveta; 14.: Glasba po željah; 14.30: Posebna oddaja; 15.30: Slovenske narodne; 16.: Romunski solisti in orkestri; 16.30: Popoldanski koncert; 17.40: Zabavne melodije; 18.: Turistična oddaja; 18.30: Veliki plesni orkestri; 18.45: V ritmu z Dixieland ansambli; 19.: Prenos RL; 19.30: Za vas pojo; 22.15: Hot club de France; 22.35: Dve Boccherinijevi skladbi; 23.: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Angelinijeve pesmi; 9.30: Jutranji koncert; 11.: Vaši mojstri; 11.30: Najnovejše pesmi; 12.: Godala in solisti; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Prevedene pesmi; 15.15: Poje Nilla Pizzi; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.: Program za najmlajše; 16.30: Sličice iz Francije; 16.45: Poklic tajnice; 17.20: Vivaldijeve skladbe; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.: Knjige za počitnice; 18.30: Kaj je borza? 19.: Kmetijska oddaja; 19.30: Filmske novosti; 20.: Slavni tangi in valčki; 21.: Zabavna glasba; 22.: Noel Covvard: «Kratko srečanje»; 22.45: Italijanske novosti.

II. program

9.: Jutranje vesti; 10.: New York - Rim - New York; 11.: Glasba za vas, ki delate; 13.50: Discobolo; 14.00: Naši pevci; 14.40: Sardinska folklora; 15.: Odmev na prireditve v svetu; 16.: Program ob štirih; 17.30: Koncerti drugega programa; 18.15: Portret Nina Ravasinija; 20.30: Umberto Giordano: «Andrea Chenier».

III. program

17.: Koncerti za violino in orkester; 18.00: Mednarodni zdravniški dnevi v Turinu; 18.30: Frescobaldijeve skladbe; 19.: Elektronika in biologija; 20.00: Vsakovečerni koncert; 22.25: Na programu Malipiero, Castiglioni, Mann, Bartok.

Slovenija

5.00—8.00: Dobro jutro (pisan glasbeni spored); vmes ob 5.25 do 5.45: Domači zvoki; 8.05: Klavir in violončelo; 8.30: Oddaja za cicibane; 9.: Naš zvočni magazin; 10.15: Od arije do arije; 11.: Zbor RTV Beograd; 11.15: Branje za vroče dni; 11.35: Sovjetska in poljska glasba; 12.: Vaški kvintet; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije za opoldne; 13.30: Pol ure glasbene geografije; 14.05: Radi jih poslušate; 14.30: Prireditve dneva; 15.40: Kvintet bratov Avsenik; 16.: Veliki plesni orkester; 16.20: Trije operni dueti; 17.15: Četrt ure z orkestrom Ray Conniff; 17.30: Turistična oddaja; 18.: Jazz na koncertnem odru; 18.15: Glasbene miniature; 18.45: Poletni kulturni zapiski; 20.: Četrtkov večer domačih pesmi; 20.45: Glasbena medigra; 20.50: Literarni večer; 21.30: George Enescu: Suita v D-duru «Kmečka»; 22.15: Nočni akordi; 22.45: Iz Milhaudovih «Saudades do Brasil»; 23.05: Plesna glasba.

Ital. televizija

12.20: TV šola; 17.: Program za najmlajše; 18.: Tvoja prihodnost; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Stari in novi šport; 19.: Umetniška oddaja; 19.25: Glasbeni variete; 19.55: Kmetijska oddaja; 20.30: TV dnevnik; 21.15: «Campanile Sera»; 22.30: «Italia 61»; 23.: Jazz in Italy; 23.30: TV dnevnik.

Jug. televizija

Ljubljana 18.: Izlet v ledeno dobo - razgled za mladi svet; 18.30: Cannonball - serijski film; 19.: Narodnoosvobodilna borba - partizanske tiskarne - Oddaja bo govorila o naših prvih ilegalnih tiskarnah in tehnikah; 19.30: TV obzornik; JRT: 20.: TV dnevnik; Ljubljana 20.20: TV kiosk - reklamna oddaja; 20.30: Koncert plesnega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča.

Imate pokvarjen televizor?
TELEFONIRAJTE na 24018
Specializirani tehniki tvrdke
«Radio TREVISAN»
Vam zagotavljajo takojšnjo intervencijo

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29,1, najnižja 22,5, ob 19. uri 26,6, zračni tlak 1019,5 raste, veter zahodnik severozahodnik 4 km, vlaga 71 odst., nebo 9 desetin pooblačeno, morje skoraj mirno, temp. morja 22,4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 22. junija
Ahac
Sonce vzide ob 4.15 in zatone ob 19.58. Dolžina dneva 15.43. Luna vzide ob 13.07 in zatone ob 0.36.
Jutri, PETEK, 23. junija
Kresnica

Predsednik vlade Fanfani otvoril tržaški velesejem

Z retoriko ni mogoče reševati tržaških gospodarskih vprašanj

Govor ministrskega predsednika je razočaral tržaške gospodarske kroge
Predsednik velesejma inž. Sospisio in župan dr. Franzil pa sta v svojih govorih poudarila predvsem nujnost izrednih vladnih ukrepov za Trst

Svečana otvoritev letošnjega tržaškega velesejma

Ob 10.30, ko je bila napovedana uradna otvoritev tržaškega mednarodnega velesejma, je bilo na velesejmu že mnogo ljudi, saj so vrata velesejma odprli za občinstvo že ob 9. uri zjutraj. Ministrski predsednik Fanfani je prišel točno ob napovedani uri, nakar mu je izkazala pozdrav častna četa. Nato so vsi prisotni gostje odšli v dvorano v paviljon F, v kateri je bil nadaljnji del otvoritvene svečanosti.

Veliko zanimanje je vladalo za otvoritveni govor predsednika vlade Fanfanija, saj so tržaški gospodarski krogi ter delovno prebivalstvo Trsta upravičeno pričakovali, da bo ministrski predsednik povedal nekaj konkretnega o vladnih namerah glede Trsta. Ta pričakovanja se niso izpolnila in je bil očitno improviziran govor ministrskega predsednika poln običajnih retoričnih besed in brez kakršnega koli konkretnega zaključka.

Fanfani je pričel svoj govor z ugotovitvijo, da Trst nikakor ne smemo vključevati med zaostala področja, kljub temu da so mu dobro poznani rezultati žalostnega razdobja, ki je škodovalo tržaškemu gospodarstvu in tržaški družbi. Nato je dejal, da je vsa nacija «prelila za Trst čustveni in krvni prispevek» in da zaradi tega niso važni gospodarski aspekti, temveč da je nujen napor vse skupnosti.

Fanfani je nato obširno govoril o svojih obiskih v Trstu v letu 1954 in kasneje v jeseni 1957. leta. Nato je dejal, da so tržaški krogi že poslali razne vloge, ki jih je proučil in da upa, da bodo v kratkem izpolnili nekatere uresničljive zadeve.

Svoja izvajanja je Fanfani zaključil: «Zanimivi in včasih tragični dogodki so vas postavili na mejo, na katero mnogi gledajo, da bi videli kakšna so načela, na katerih temelji italijanska civilizacija. Mi imamo dolžnost do vseh teh, da dokažemo, da italijanska civilizacija ni civilizacija bede. Italijanska civilizacija je civilizacija svobode, miru in napredka.»

Pred Fanfanijem je najprej govoril predsednik velesejma ing. Sospisio, ki je v treznem in stvarnem govoru orisal nekatera pereča tržaška vprašanja. Uvodoma je inž. Sospisio citiral besede ministrskega predsednika pri otvoritvi turinske razstave v zvezi s proslavami italijanske enotnosti. Ob tej priložnosti je Fanfani podčrtal, da je treba pravično razdeliti med vsemi državljani koristi skupnega napredka in da je treba sistematično odstraniti zaostala področja.

Inž. Sospisio je nato ugotovil, da obstaja nevarnost, da bo Trst propadel ter da pade na raven zaostalih področij, v kolikor se mu ne bo pomagalo, da premosti težave preteklih let. Trst noče biti na noben način breme za vso državo, temveč pričakuje, da mu bo vlada pomagala in ga s primernimi ukrepi podprla. Potrebno je konpleksno proučiti osnovna vprašanja ter jih urediti s pravočasnimi in primernimi ukrepi. Nato bo Trst napravil svojo dolžnost sam, kot je vedno dokazal, da je sposoben narediti.

Ne smemo pozabiti, da je triinosemdeset odstotkov tržaškega prometa usmerjenega proti tujini in sedemnajst odstotkov proti domačemu tržišču. Spontano prihaja vprašanje: kako je mogoče napraviti za Trst iste gospodarsko-zakonske ukrepe, ki se jih uveljavlja za druga mesta, ki nimajo podobnih značilnosti?

Razveseljivo in stvarno pričevanje o obsežnih odnosih, ki jih Trst vzdržuje s tujino, je prav tržaški velesejem, saj je petinštirideset odstotkov razstavljavcev iz tujine. Od tega nima koristi samo Trst in njegovo gospodarstvo, temveč vsa država, saj tržaški promet zagotavlja celotnemu gospodarstvu pomemben valutni dohodek, ki se ga ne sme podcenjevati. Prav zaradi tega je treba podpreti naravni razvoj mesta.

Inž. Sospisio je nato orisal osnovne značilnosti tržaškega velesejma ter raznih manifestacij, do katerih bo med velesejmom prišlo. Posebej je pozdravil vseh dvanajst držav, ki uradno sodelujejo na velesejmu s kolektivnimi razstavami ter se zahvalil tako tujim kot domačim razstavljavcem za njih sodelovanje.

Za predsednikom velesejma je imel krajši pozdravni govor tržaški župan dr. Franzil, ki je prav tako govoril o nujnosti obnovitve in ukrepitve tržaškega gospodarstva ter o stvarni pomoči vlade. Dejal je, da zaupanje vlade v tržaške gospodarske sposobnosti ni bilo dano zaman, da pa Trst pričakuje rešitev nekaterih osnovnih vprašanj kot ureditve dežele Furlanija — Julijska krajina. Nato je govoril o potrebi, da se odstrani razlika med dohodki in med gospodarskim razvojem med vzhodnimi in zahodnimi pokrajinami Italije.

Svoje izvajanje je župan zaključil z ugotovitvijo, da hoče biti Trst aktiven pri velikem delu, da dobi Italija moderno gospodarsko in socialno napredno strukturo.

Za predsedniško mizo v sejni dvorani palače narodov je v sredini sedel ministrski predsednik Fanfani, na njegovi levici predsednik velesejma inž. Sospisio, na desnici župan dr. Franzil, poleg njih pa oba podpredsednika velesejma Paschi in Grioni.

Na otvoritvi so bili prisotni najvišji predstavniki oblasti in med njimi vladni generalni komisar Palamara, poveljnik vojaške posadke gen. Vismara, prefekta Pasino in Capon, prefekta iz Vidma in Gorice, poveljnik karabinerjev polk. Mele, tržaški kvestor dr. Pace, prvi predsednik prizivnega sodišča Carpanzano, generalni prokurator Ingrasia, predsednik prizivnega sodišča Palermo, rektor Origone, poveljnik pristanišča polk. Ascoli, poveljnik finančnih straž polk. Spaccamonti, predsednik industrijskega pristanišča odv. Forti, predsednik Javnih skladišč Tanasco, predsednik pokrajinske turistične ustanove odv. Volli, predsednik centra za gospodarski razvoj Padoa, predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi, generalni ravnatelj tržaške trgovinske zbornice dr. Addobbati in številne druge osebnosti. Prisotni so bili tudi vsi predstavniki konzularnega zbora ter predstavniki tujih držav, ki so zastopane na velesejmu.

Ministrski predsednik se je pripeljal točno ob 9.15 na vojaško letališče v Rivolto, od koder se je pripeljal z izredno brzino v Trst, saj je njegov avto skozi nekatere furlanske vasi vozil celo z brzino sto petdeset kilometrov na uro. Po otvoritvenem govoru si je ministrski predsednik v spremstvu podtajnika za promet poslanca Volpe in generala Musca ter ostalih osebnosti ogledal velesejem. Nato je sprejel razne delegacije, prisostvoval na svečanem kosilu, udeležil se je položitvi temeljnega kamna hiše novinarjev, obiskal razstavo cerkvene umetnosti, otvoril železniško postajo in se ob 17. uri odpeljal v Rim.

Predsednik velesejma inž.. Sospisio

Tržaški župan dr. Franzil

Danes na velesejmu jugoslovanski dan

Današnji dan tržaškega velesejma je posvečen Jugoslaviji. Po uradnem programu bo ob 10. uri dopoldne v dvorani uprave velesejma sestanek med tržaško delegacijo jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice. Na ta sestanek so povabljeni tudi predstavniki tiska. Nato se bodo člani jugoslovanske delegacije, ki jo vodi namestnik predsednika za blagovni promet FLRJ Nikola Sušnjar, ogledali tržaški velesejem. Člani delegacije bodo ob 13. uri bili na svečanem kosilu, ki ga prireja tržaška trgovinska zbornica. Ob 18. uri pa bo generalni jugoslovanski konzulat priredil tradicionalni sprejem na konzulatu. V petek se bosta obe trgovinski zbornici ponovno sestali na sedežu tržaške trgovinske zbornice, kjer bodo razpravljali o nekaterih konkretnih perečih vprašanjih.

Za današnji kot za četrtkov sestanek trgovinskih zbornic med tržaškimi gospodarskimi krogi vlada veliko zanimanje, saj se mnogo govori o težavah, pri trgovinski izmenjavi na splošno ter še zlasti o težavah, do katerih je prišlo zaradi novih zaprek pri izvajanju trgovinskega sporazuma o lokalni trgovinski izmenjavi. Odraz teh vprašanj je tudi izredno nizek kontingent, ki so ga odgovorne rimske oblasti dodelile za uvoz blaga na tržaški mednarodni velesejem.

Kot smo že poročali, je Jugoslavija prisotna na velesejmu z vrsto paviljonov in razstav. V Palači narodov je izredno lepo urejena, bogata in prikupna kolektivna razstava, na kateri sodeluje 70 pomembnih jugoslovanskih podjetij iz vse države. Zastopana je električna industrija, kemijska industrija, strojna industrija ter vrsta podjetij lahke industrije.

Pri vhodu paviljona F, v katerem je nameščena mednarodna razstava lesa, takoj pade v oči bogato izrezljano pohištvo izdelano v renesančnem slogu, iz orehovega lesa, ki ga razstavlja zagrebško podjetje «Export-drvo». To je izjemni primer takega bogatega pohištva ter je vsa ostala jugoslovanska razstava lesa posvečena lesu izdelkom masovne industrijske proizvodnje. Pred vhodom v ta paviljon pa so na obsežnem odkritem prostoru predstavljeni primerki vseh vrst rezanega lesa, ki ga Jugoslavija izvaža v Trst. V tem okviru so raztresene po velesejmu tudi tri izredno lepo urejene montažne hišice. Končno je Jugoslavija prisotna še s kioskom vina Koper.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

V jugoslovanskem paviljonu je vladnega predsednika pozdravil jugoslovanski generalni konzul v Trstu dr. Ziga Vodušek

Uradna otvoritev železniške postaje

Fanfani napoveduje modernizacijo železnic in veliko nakazilo v ta namen

Predsednik vlade Fanfani je ob svojem tržaškem obisku tudi uradno otvoril prenovljeno železniško postajo. Ceremonije se je udeležilo mnogo povabljenih gostov in najvišjih predstavnikov oblasti, medtem ko je bila pred postajo postrojena vojaška četa z godbo, ki je izkazala predsedniku predpisane časti.

Fanfanija je pozdravil ravnatelj tržaškega okrožja državnih železnic inž. Giannone, ki je na kratko orisal pomen del in izrazil upanje, da bo prenovljena postaja popolnoma kos tržaškemu železniškemu prometu.

Za njim je na kratko spregovoril predsdenik Fanfani in rekel, da sporoča vsem železničarjem in potnikom važno vest, da bo vlada nakazala zelo visoko vsoto za obnovo železnic, tako da bodo postale res vzorno, učinkovito in samostojno podjetje. Iz njegovih besed se je dalo posredno razumeti, da pripravlja vlada nekak desetletni načrt za obnovo železnic, kar je spričo številnih železniških nesreč že res nujno. Na koncu je Fanfani izrazil upanje, da bo prenovljena postaja popolnoma funkcionalna.

Zatem je Fanfani prerezal trak in si naglo ogledal postajo; ob 17. uri pa je odpotoval z avtom na letališče v Rivalto, od koder se je odpeljal z letalom v Rim. Popoldne si je predsednik vlade ogledal tudi razstavo cerkvene umetnosti.

Postajo so obnovili z nakazilom 1.500 milijonov lir iz sklada, ki ga je določil zakon iz marca 1955 za tržaško in bližnja področja. Za dela so potrošili še 100 milijonov več, katere je prispevala železniška uprava. Dela so trajala skupno štiri leta in pol. Najprej so postavili razne električne kabine, obnovili in razširili omrežje tirov, napravili osrednjo avtomatično napravo za uporabljanje kretnic itd. Sama stara poslopja so začeli podirati pred dvema letoma in pol, ko je takratni poočtajnik za promet Mannironi prvič zamahnil s krampom. Takrat so se začela tudi dela za povezavo obeh postaj na Općinah, ki pa bodo trajala še več kot leto dni. Kar se tržaške postaje tiče, je ostalo pokonci samo sprednje poslopje z vhodom, medtem ko je vse preostalo novo.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM V TRSTU
priredi
TEČAJ ZA POPRAVNE IZPITE

Starše dijakov, ki imajo popravne izpite opozarjamo, da je rok za prijavo zelo kratek in poteče že 28. t. m.

Tečaj bo letos organiziran samo za nižje srednje šole (nižjo gimnazijo in nižje strokovne šole).

Vse informacije daje uprava Slovenskega dijaškega doma v Trstu, Ul. Ginnastica 72, tel. štev. 93-167.

ŠOLSKE RAZSTAVE IN PRIREDITVE

Zaključna šolska prireditev **osnovne šole v Gropadi** bo v soboto 24. t. m. ob 20.30 v šolskih prostorih.

* * *

Zaključna šolska prireditev **Osnovne šole v Mačkovljah** bo v nedeljo 25. t. m. ob 18. uri v šolskih prostorih.

* * *

Osnovna šola v Zgoniku bo priredila v nedeljo, 25. junija 1961 ob 17. uri zaključno šolsko prireditev v novih šolskih prostorih. Učenci bodo prikazali igro v štirih slikah «Sirota Jerica» in zapeli vrsto slovenskih narodnih pesmi.

Istega dne bo odprta razstava ročnih del.

Vljudno vabimo k predstavi.

* * *

Zaključna šolska prireditev **osnovne šole v Boljuncu** bo 28. t. m. na dvorišču vaške šole, razstava ročnih del pa bo 29 t. m.

* * *

Osnovna šola na Katinari priredi razstavo risb in ročnih del v nedeljo 25. t. m. v šolskih prostorih na Katinari.

RAZNA OBVESTILA

Glasbena Matica v Trstu. Redni občni zbor Glasbene Matice v Trstu bo v petek 30. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih v Ul. R. Manna 29/II z običajnim dnevnim redom.

Odbor

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo v Skednju priredi danes 22. t. m. ob 20.30 v svojih prostorih v Skedenjski ulici 124/I predavanje prof. Zorka Jelinčiča o narodno-obrambnem vprašanju. Vsi člani in prijatelji društva so vabljeni, da se aktualnega predavanja udeležijo polnoštevilno.

Odbor

DAROVI IN PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob pok. dr. Tomaža Furlana primarija zdravilišča na Golniku daruje družina Mirka Kosmine iz Trsta 3.000 lir za Dijaško Matico.

Slovensko gledališče v Trstu

Jutri, 23. t. m. ob 20.30 v Zadružni dvorani na KONTOVELU Jožko Lukeš

Prgišče zemlje

drama v treh dejanjih
Režiser: JOZKO LUKEŠ

V nedeljo 25. t. m. ob 17.30 v AVDITORIJU v Trstu Emmerich Kálmán

«Čardaška kneginja»

opereta v treh dejanjih
Napisala: LEO STEIN in BELA JENBACH
Inštrumentiral Zbor naštudiral
Dirigent OSKAR KJUDER
Režiser ADRIJAN RUSTJA
zadnjič v mestu!
ZNIŽANE CENE

Prodaja vstopnic od petka 23. t. m dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792 ter dve uri pred pričetkom v baru Moscolin, Ul. Teatro Romano (nasproti Avditorija).

Uprava Slovenskega gledališča opozarja občinstvo okoliških krajev, ki nimajo primernih dvoran, na to zadnjo predstavo operete v mestu.

KINO

Nazionale 16.00 «Mornarji na zemlji». Technicolor.
Fenice 16.00 «Veter iz divjine». Robert Mitchum.
Excelsior 16.00 «Konec norosti». Curd Juergens, Claire Bloom.
Grattacielo 16.00 «Ujetniki». Češki film.
Arcobaleno 16.00 «Seminole». Technicolor. Rock Hudson, Anthony Quinn.
Supercinema 16.00 «Zajčja pasta». Ernest Borgnine, David Bryan.
Alabarda 16.30 «Podmornica E. 57 se ne preda». A. Hughes.
Aurora 16.30 «V pekel za večnost». Prepovedano mladini.
Cristallo 16.30 «Mož v mreži». Arthur Franz.
Garibaldi 16.30 «Ognjeni sovražnik». Arthur Franz.
Capitol 16.30 «Toto, Peppino in slačko življenje». Prepovedano mladini.
Impero 16.30 «Tanoshimi».
Italia 16.30 «Zabava». Jean Paul, Belmondo, Sylva Koscina. Prepovedano mladini.
Massimo 16.30 «Ubežnik iz S. Fe». Technicolor, J. Mac Crea.
Moderno 16.30 «Guadalcanal ura O». James Cagney.
Astoria 16.30 «Kraljestvo sonca». Cinemascope.
Astra 16.30 «Koža herojev».
Vittorio Veneto 16.30 «Žene brez moža». Mamie Van Doren.
Ideale 16.00 «Fanatični». Françoise Fabian.
Marconi 16.30 Na prostem 20.30 «Larry, tajni agent». Dawn Adams, Eddie Constantine.
Savona 16.00 «Toda ne zame». Clark Gable, Carrol Baker.
Odeon 16.00 «Neurose». Nadia Tiller, Amedeo Nazzari. Prepovedano mladini.

MALI OGLASI

OBISCITE VELETRGOVINO FELICE - Trst, Ulica Carducci 41. Kupili boste: bunde dežne plašče, hlače, srajce, jope in mnogo drugih artiklov najboljših vrst po res konkurenčnih cenah.

VISTA
TRST - UL. CARDUCCI, 15
Tel. 29-656
Bogata izbira naočnikov naočnikov za otroke, precizna šestila, logaritmična računala.

Preden greste na dopust se naročite na PRIMORSKI DNEVNIK
Pošljemo vam ga v katerikoli kraj, tudi v inozemstvo.
15-dnevna naročnina L. 400.—
Telefonirajte na št. 37-338

Kino na Općinah
predvaja danes 22. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
Pod palubo s... kapitanom

Igrajo: JOHN GREGSON — PEGGY CUMMINS — DONALD SINDEN — NADIA GRAY

Poletno elegantno obutev za na morje dobite v trgovini čevljev Calzoleria Viale
TRST, Drevored XX. septembra 18
...ki je vaša zaupna prodajalna.

Žalostni konec ricmanjskega zidarja

Utonil je v napajalniku

Verjetno je bil žejen in je hotel popiti požirek sveže vode, pa mu je spodrsnilo in je udaril z glavo v pipo

Globok vtis je napravil v Ricmanjih žalostni konec 57-letnega Ivana Kumarja iz Ricmanj štev. 122, po domače «Jožetovega», ki je v torek zvečer utonil v napajališču pod vasjo. Kumar, ki je bil po poklicu zidar, ni bil poročen in je živel s svojo sestro. Z nekimi prijatelji je popoldne odšel v gostilno v Log in se je vračal domov nekoliko pred 21. uro. Verjetno je bil žejen in se je ustavil pred napajališčem, ki je med šolo in vasjo. Iz pipe teče neprestano voda. Kumar se je nagnil, pa se mu je spodrsnilo in je zgubil ravnotežje ter udaril z glavo ob pipo. Verjetno je zgubil zavest in tako padel z glavo in gornjim delom telesa v korito.

Okrog 23. ure je šel mimo neki domačin, ki je zagledal nekoga ob napajališču. Približaj se mu je in ga potegnil iz vode, da bi mu pomagal, toda vse je bilo zaman, ker je bil Kumar že mrtev.

O nesreči so takoj obvestili karabinerje v Dolini, nato pa so prišli na kraj nesreče še zdravnik iz Milj in drugi preiskovalni organi. Zdravnik je ugotovil, da je nesrečnež umrl tri ure preden so našli njegovo truplo. Po prvi preiskavi so truplo odpeljali v mrtvašnico tržaške bolnišnice, danes pa bodo posmrtne ostanke nesrečnega Kumarja popoldne pripeljali v Ricmanje, kjer ga bodo pokopali na domačem pokopališču.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Nagrade na velesejmu

Včerajšnji srečni dobitniki: Giordano Poretti iz Ulice Settefontane 16, ki dobi dva okraska za dnevno sobo; Claudio Marchesini z Rotonde Boschetto 1, ki dobi lestenec, Renata Ostrouska iz Ulice Biasoletto 22, ki dobi letno naročnino na «Le Vie d'Italia», Lidia Gelsi iz Ulice Muratti 1, ki dobi dve svetilki za nočno omarico, Sergij Kuret iz Boljunca 240, ki dobi škatlo z lepotilnimi izdelki, Federico Michela iz Vidma, ki dobi pero «Pocker», in Natale Tulio iz Ulice Battisti 2, ki dobi brezplačno vožnjo v Turin in nazaj v I. razredu, ali pa železniško karto za 1.000 km vožnje.

Živahna sindikalna dejavnost

Danes volitve komisije v ILVA Ladijski pleskarji pred velesejmom

V Aquili je volilo včeraj že 61 odstotkov delavcev - Poziv obeh sindikalnih organizacij za podporo stavkajočim

Te dni zaznamujemo zelo živahno sindikalno dejavnost. Medtem ko še vedno stavkajo uslužbenci podjetja Arrigoni, se nadaljuje tudi stavka cementnih delavcev in ladijskih pleskarjev, ki traja že dva tedna. Včeraj so šli ladijski pleskarji ob obisku predsednika vlade Fanfanija pred tržaški velesejem, kjer so s transparenti opozorili javnost in oblasti na svoje zahteve.

V rafineriji Aquila so se včeraj pričele volitve nove notranje komisije in je doslej volilo že 61 odstotkov vseh uslužbencev. Volitve bodo trajale do jutri ob 11. uri, ker delajo delavci v izmenah.

Danes pa se bodo pričele volitve notranje komisije v železarni ILVA, jutri v podjetju «Pettinatura Triestina», v torek pa bodo volili notranje komisije v ladjedelnici Sv. Marka, v Tovarni strojev, na ravnateljstvu CRDA, v ladjedelnici Sv. Roka v Miljah in v Tržaškem arzenalu. Te volitve se tičejo skupno okrog 8.000 delavcev in nameščencev, iz česar se vidi, kako so važne. FIOM je pri izbiranju in določanju kandidatov ravnala zelo demokratično, saj so delavci izbrali kandidate z referendumi. Zato bodo pač delavci oddali svoj glas tem kandidatom, ki se bodo najbolj potegovali za njihove pravice in interese ter za izboljšanje njihovega položaja.

Kar se železarne tiče, je naslovila FIOM na delavce letak, v katerem jih seznanja z zahtevami, ki jih je vsedržavna FIOM postavila vodstvu Italsider, da se delovni in mezdni pogoji prilagodijo sedanji stvarnosti in položaju. FIOM poziva delavce naj bodo enotni ter jih opozarja, da je predvsem njena zasluga, da so železarji pristali na delavske zahteve in da so bili sklenjeni pozitivni sporazumi. Zato je treba nadaljevati po tej poti, da se uresničijo vse ostale zahteve bodisi železarske stroke sploh bodisi po posameznih podjetjih.

Včeraj zjutraj pa se je sestalo tajništvo Nove delavske zbornice CGIL s tajništvom Delavske zbornice (CISL). Tajništvi sta proučili položaj, ki je nastal po zadnjih stavkah in sindikalnih borbah. Tajništvi sta sklenili, pozvati vse delavce in nameščence, naj prispevajo eno uro plače v podporo borbi stavkajočih delavcev «Arrigoni», «Italcementi» in ladijskih pleskarjev.

Delavska zbornica (CISL) sporoča, da pojdejo danes delavci Italcementi, ki stavkajo že 36 dni, v sprevodu po mestu. Delavska zbornica je tudi prispevala 50.000 lir v korist stavkajočih, 77.400 lir pa so prispevali razni trgovci.

—«»—

Trgovinski sporazum med Italijo in Jugoslavijo podaljšan do 30. 9. t. l.

Trgovinski sporazum med Italijo in Jugoslavijo je bil podaljšan do 30. septembra t. l., v pričakovanju, da se zaključijo razgovori med dvema državama, ki so v teku.

Prva tiskovna konferenca na velesejmu

Pobude tržaških podjetij za razvoj Madagaskarja

V sejni dvorani tržaškega velesejma je bila sinoči tiskovna konferenca, ki so jo priredili predstavniki Madagaskarja — mlade afriške države, ki letos prvič sodeluje ne samo na tržaškem velesejmu, temveč na kakršnem koli velesejmu sploh.

Zasluga, da republika Madagaskar sodeluje na tržaškem velesejmu, gre v prvi vrsti na račun vabila, ki ga je vladi te republike naslovilo tržaško lesno podjetje Dino Barbi. Lastnik podjetja, g. Barbi, je namreč tudi zastopan v velikem lesnem podjetju European Timber Trading Co. iz Schaana, medtem ko je drugi Tržačan, g. A. Skerl, zastopan v podobnem podjetju, ki ima sedež v Johannesburgu in se imenuje Skeda Timber Ltd. Oba tržaška predstavnika sta bila skupno z g. Paolom Cossijem, prav tako iz Trsta, sprejeta prejšnji mesec pri predsedniku republike Madagaskar, pri čemer je bila tudi podpisana pogodba o izkoriščanju tamkajšnjih državnih gozdov. Pripomniti je treba, da je g. Cossi proučeval v imenu «Adria Lines» vprašanje ustanovitve svobodne trgovske pomorske proge med tem velikim južnoafriškim otokom in Jadranom.

Trst zatorej predstavlja nekako odskočno desko v lesni trgovini Madagaskarja. Podjetja, ki bodo izkoriščala lesno bogastvo Madagaskarja, bodo imela začetno proizvodnjo od 2 do 2.500 ton lesa mesečno. Predvidena je tudi gradnja moderne žage, ki bo lahko pripravila dnevno od 60 do 80 kub. m lesa. Vsekakor so možnosti izkoriščanja gozdov skoraj neizčrpne, saj obsegajo le ti približno en milijon hektarjev površine in računajo, da je v njih za kakih 40 milijonov kubičnih metrov lesa, ki ga bodo lahko posekali.

Nič manj važno ni delovanje drugega podjetja — «Adriatico» — Madagascar» — ki si je zadalo nalogo, da uresniči najrazličnejše trgovske izmenjave med Trstom in njegovim zaledjem ter Madagaskarjem. V ta namen je tudi predvidena ustanovitev redne pomorske proge, na kateri bi vozile štiri ladje, od katerih bi vsaka imela po 10.000 ton nosilnosti.

Na konferenci je bilo poudarjeno, da predstavlja dogovor o izkoriščanju gozdov in uvedbi nove pomorske proge med Trstom in Madagaskarjem nedvomno pomemben prispevek za tržaško industrijo in pristanišče.

Sinoči ob 20. uri je bil prvi sestanek žirije, ki ocenjuje dela predložena v natečaju «Zaupanja kinoamaterja». Natečaj je organiziral ENAL pod okriljem tržaškega velesejma.

IZLETI

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi 30. julija izlet v Ljubljano in na Bled. Vpisovanje vsak torek, sredo in petek od 20. do 22. ure na sedežu društva do vključno 30. t. m.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 21 junija se je rodilo v Trstu 6 otrok, umrlo je 10 oseb.

RODILI SO SE: Lorella Coceani, Dario Sarto, Fabio De Petris, Roberto Pecchiar, Cinzia Viezzoli, Mark Winter.

UMRLI SO: 60-letni Nicolo Vardabasso, 47-letna Caterina Sponza, 76-letni Giovanni Valenti, 61-letna Augusta Marc vd. Comari, 74-letna Roma Panciera por. Vesselli, 47-letni Viktor Skabar, 72-letni Achille Avezzu, 60-letni Elio Fedrigo, 60-letni Ferdinando Putzbach in 9 mesecev star Michelino Zuliani.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Davanzo Ul Bernini 4; Giufti, Greta Milo, Ul Buonarroti 11; Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri Ul. Dante 7.

Goriško-beneški dnevnik

Stavka delavcev Italcementi je ustavila delo na gradbiščih goriške pokrajine

Gradbeni delavci zahtevajo moderno delovno pogodbo, ki naj zboljša njihove delovne in materialne pogoje

Na številnih gradbiščih v goriški pokrajini vlada mrtvilo. Mešalni stroji za beton ne ropotajo, nobenih delavcev ni okoli njih, proti nebu pa štrlijo nedokončane betonske strukture, ki pričajo, da se je čas v teh krajih ustavil. Dela se samo tam, kjer ne uporabljajo cementa, kjer so na posameznih gradbiščih šele pri zemeljskih ali pri mizarskih, kleparskih steklarskih in drugih delih. Vprašali smo tajnika sindikalne stroke gradbenih delavcev (CGIL) Eda Sfiligoja, da bi nam pojasnil, zakaj je prišlo do tega zastoja, ki ga nismo opazili samo mi, ampak tudi številni meščani, zlasti pa družine gradbenih delavcev, ki že nekaj tednov sem ne prejemajo polne plače.

Sfiligoj nam je dejal, da je zastoj na gradbiščih posledica stavke delavcev Italcementi v Trstu in Čedadu, ki stavkaj odanes že 34. dan. Delavci tega velikega monopola Pesenti so pred več kot enim mesecem pričeli stavkati, ker zahtevajo manj delovnih ur in izplačilo proizvodne nagrade, ki naj bo enaka 200 uram mezde. Stavkali so tudi delavci Segni, Marchino, in drugih cementarn v državi, kjer so delodajalci priznali upravičene zahteve delavcev in podpisali tovarniške sporazume, medtem ko monopol Pesenti noče pristati na delavske zahteve. Zavrača celo posredovanje vlade, da bi se predstavniki strank, ki so v sporu, sestali in skušali spor poravnati.

Zaradi zmanjšanja proizvodnje cementa so številna gradbišča brez tega, v današnjem modernem času neobhodno potrebnega elementa za gradbeno delavnost. Ker so v sodobni gradnji strukture iz železobetona, se je na mnogih gradbiščih delo sploh ustavilo. Predvidevajo, da se je proizvodnja na tem sektorju znižala za okoli 50 odstotkov. Blizu polovice delavcev je v dopolnilni blagajni, kjer prejemajo plačo, ki ustreza 16 uram na teden, številni pa delajo polovico delovnika.

Pred časom je bilo po vaseh, kjer so središča gradbenih delavcev, več sindikalnih zborovanj, na katerih so sindikalisti prikazali gradbenim delavcem upravičenost stavke cementarjev. Na teh zborovanjih so delavci izrazili solidarnost s stavkajočimi in obsodili nepopustljivost voditeljev monopola Pesenti.

Stroka gradbenih delavcev, ki je močno oškodovana zaradi trmastega stališča monopola Italcementi, pa ima še svoje specifične zahteve, ki jih hoče čimprej uresničiti. Gradbeni delavci zahtevajo, da se njihova pogodba prilagodi modernim načinom dela, ki vlada v gradbeništvu. Priznanaj se jim moderna delovna pogodba, zvišanje mezd ter ustanovitev blagajne gradbenih delavcev, ki jim bo zajamčila minimalno mezdo skozi vse leto. Omogoči naj se podpis pokrajinskih pogodb, ki naj določajo cene akordnega dela, pregledajo naj se kvalifikacije in naj se doseže plačevanje vsakega delavca po njegovi kvalifikaciji. Končno zahtevajo, da si delodajalci pridržijo sindikalne prispevke delavcev in jih izročijo pristojnim organizacijam.

Zahteve gradbenih delavcev so bile predmet razpravljanja sindikalnih organizacij in delodajalcev v Rimu dne 13., 14 in 15. junija. Pogajanja se bodo obnovila 27. in 28. junija. Če bodo delodajalci pristali na zahteve sindikalnih organizacij gradbenih delavcev, tedaj se bo prenehalo agitacijsko gibanje; v nasprotnem primeru bodo delavci pričeli stavkati, ker se zavedajo pravičnosti svojih zahtev.

Tajnik gradbene stroke Delavske zbornice Edo Sfiligoj je v ponedeljek prisostvoval shodu v Benetkah, na katerem so poučili nastali položaj, po goriški pokrajini pa je govoril na več zborovanjih, na katerih je gradbenim delavcem prikazal razvoj pogajanj in perspektive nadaljnje borbe.

—«»—

IZ TRŽIŠKE PRETURE

Ustavno sodišče bo odločilo o veljavnosti zakonov o javni varnosti

Včeraj zjutraj je bila na preturi v Tržiču razprava proti županu iz Ronk Tullio Trevisanu, pokrajinskemu predsedniku ANPI Mariu Fantiniju, Candottiju in Cuchiniju. Prva dva sta bila obtožena, da sta govorila na partizanski manifestaciji, ki je bila lansko leto v Ronkah, ne da bi bila v seznamu uradnih govornikov. Candotti, ki je manifestacijo organiziral, da je to dopustil, Cuchini pa zaradi žalitve javnega funkcionarja. Odvetnika Paniza in Chiesu iz Vidma, ki sta zagovarjala obtožence, sta dokazala, da sta Trevisan in Fantini imela namen le pozdraviti prisotne, prvi v imenu občinskega odbora iz Ronk, drugi pa v imenu ANPI. Dokazala sta tudi, da je policijski komisar iz Tržiča, dr. Lepre, dal izvršiti protiustavni ukrep, ko je vzel besedo ronškemu županu Trevisanu. Obramba se je sklicevala na obstoječe zakone o javni varnosti in ustavo, ki pravi, da ima vsak državljan svobodo besede in organizacije. Zato je namestnik pretorja Lo Schiavo predložil vse akte ustavnemu sodišču, ki se bo moralo izreči o zakonitosti ali protizakonitosti obstoječih zakonov o javni varnosti. Za sedaj je ukinil sodni postopek proti obtožencem.

—«»—

S SPD v Aviano na letalski miting

V nedeljo 25. t.m. bo na vojaškem letališču pri Avianu že običajni vsakoletni letalski miting, ki ga priredijo italijanske in ameriške letalske sile, ki imajo tu svoj sedež. Letalske vaje bodo popoldne od 13. ure dalje, v dopoldanskih urah, od 9. ure dalje pa bodo na letališču na ogled razni tipi bojnih in transportnih letal.

Slovensko planinsko društvo iz Gorice organizira za to priliko celodnevni avtobusni izlet v Aviano. Voznina za člane 600, za nečlane 700 lir. Vpisovanje v kavarni Bratuš. Odhod iz Gorice izpred kavarne Bratuš ob 7. uri, iz Podgore pa ob 7.15. Kosilo iz nahrbtnika. Pohitite z vpisom, ker je le še malo mest na razpolago.

—«»—

Menični protesti

V drugi polovici meseca maja je bilo na Goriškem 542 meničnih protestov. Od teh jih je bilo 250 v Gorici, 148 v Tržiču in Štarancanu, 35 v Ronkah, 34 v Gradiški itd. Izmed treh slovenskih občin so imeli v Doberdobu 3 menične proteste, 2 v Steverjanu, v Sovodnjah pa nobenega.

Začetek del na železniški postaji

Nadzidali bodo postajno poslopje za potrebe mednarodnega prometa

Delo je prevzelo neko podjetje iz Trsta in ga te dni tudi začelo

Že dalj časa se govori in piše o potrebi povečanja goriške železniške postaje, ki je z uvedbo železniškega prometa med Gorico in Novo Gorico pridobila na pomenu in so z uvedbo mednarodnega prometa dosedanji prostori premajhni in neprimerni. Zato se je železniška uprava odločila, da bo glavno postajno poslopje povečala z nadzidavo še enega nadstropja ter da bo dozidala tudi nekatera dodatna poslopja.

Na četrtem peronu so medtem uredili pritlično poslopje, v katerem so urejeni obmejni uradi in carinarnica za promet z Jugoslavijo. Sedaj pa so začeli z deli za nadzidavo glavnega postajnega poslopja. Ta dela je prevzelo gradbeno podjetje Luciano Angeli iz Trsta, ki je že včeraj pripeljalo del gradbenega materiala blizu postaje in postavilo zidarski oder na strehi poslopja.

Kot je znano, nameravajo v novih dodatnih prostorih bolje razmestiti razne urade, poleg tega pa bodo tam uredili železničarski sedež, ki ima sedaj svoje prostore precej daleč od postaje v Ul. Favetti.

Ta dela na edini železniški postaji, ki jo ima Gorica, so bila v resnici nujno potrebna, saj je postaja še vedno taka, kot je bila ob otvoritvi pred sto in več leti. Od takrat se je tudi v železniškem prometu marsikaj spremenilo, zlasti pa odkar je postala goriška postaja važen faktor za naraščajoči blagovni promet s Slovenijo, ker je železniška zveza preko Gorice za to področje mnogo krajša in torej prikladnejša kot preko Občin pri Trstu. Ta promet se bo predvidoma še mnogo bolj povečal, ko bodo odpravil. nekatere omejitve in ovire, ki so predvsem birokratičnega značaja.

—«»—

Draginjska doklada državnih uslužbencev

Ugotovljeno je, da prejemajo državni uslužbenci na Tržaškem, v videmski pokrajini in v Gorici draginjsko dokladо v znesku 120 odst. osnovne plače, po drugi strani pa prejemajo državni uradniki po drugih krajih na Goriškem draginjsko doklado v znesku 100 odst. plače.

Ker je draginja v teh krajih več ali manj enaka, je goriški senator Vallauri vprašal predsednika vlade, zakladnega in finančnega ministra, ali ne mislijo izenačiti te doklade za vse navedene kraje na tisto osnovo, kot velja za Trst, Videm in Gorico.

—«»—

Veljavnost bencinskih bonov

Trgovinska zbornica javlja, da bodo 30. junija zapadli naslednji bencinski boni proste cone:

—«»—

Pogajanja za delavce opekarn in apnenic

Na zvezi industrijcev v Gorici so se včeraj drugič sestali predstavniki industrijcev in sindikalnih organizacij, da bi podpisali dopolnilni pokrajinski sporazum za delavce opekarn in apnenic in da bi obenem določili višino proizvodne nagrade. Predstavniki obeh strank se strinjajo glede sprejema sporazuma o proizvodni nagradi. Ob zaključku sestanka so sindikalni predstavniki Delavske zbornice, CISL in UIL predlagali še en sklep, na katerega bodo industrijci odgovorili, ko bodo proučili vprašanje. Ponovni sestanek bo v petek 23. junija na sedežu zveze industrijcev.

—«»—

Pokrajinski svetovalci zahtevajo sklicanje pokrajinskega sveta

Pokrajinski svetovalci Fulvio Bergomas, Vittorio Semola, Ruggero Cipriani, Ivo Marinčič, Vincenzo Marini, Renato Papais, Marija Selič in Bruno Marizza so poslali predsedniku pokrajinskega sveta zahtevo, da se na podlagi enotnega besedila zakona o občinskih in pokrajinskih svetih (tretji odstavek čl. 235) takoj skliče pokrajinski svet ter se izvolita novi odbor in predsednik pokrajinskega sveta.

—«»—

Danes četrtkov sejem

Danes je v Ul. Cadorna v Gorici četrtkov sejem kot vsak tretji četrtek v mesecu. Kot običajno bodo potujoči trgovci postavili nekaj deset in stojnic ter ponujali svoje blago zlasti jugoslovanskim kupcem, ki so tudi tu najbolj številni. Vendar pa so tudi rojaki z druge strani meje začeli bolj kritično pregledovati blago, ki je na prodaj, da jih ne bi opeharili.

—«»—

Zadnji dan za doplačilo pristojbine na radijske aparate

Z dekretom predsednika republike štev. 121 od 1. marca letos so povišali državno takso na radijske aparate v zasebnih stanovanjih za sto lir, in sicer od 850 na 950 lir. Ta povišek je treba plačati do danes 22. junija. Vse osebe, ki se jih to tiče, naj prilepijo na knjižico kolek za 100 lir, ki ga bodo razdeljevali na registrskem uradu ali pa na poštah. Po 22. juniju bodo kršitve omenjenega dekreta kaznovali z globo, ki bo trikrat toliksna, kakor znaša povišek.

—«»—

Enoten urnik na goriškem županstvu

Občinski upravni odbor v Gorici, ki še vedno vodi upravne posle te občine v pričakovanju, da se zaključijo zakulisna mešetarjenja in bodo končno sklicali novoizvoljeni občinski svet na prvo sejo, je imel v torek popoldne svojo običajno tedensko sejo. Pod predsedstvom župana dr. Bernardisa so odborniki med drugim odobrili poletni urnik za občinske urade.

Od 1. julija do 31. avgusta bo veljal za občinske uradnike enoten urnik od 7. do 13. ure, za občinstvo pa bodo uradi odprti kot ponavadi od 9. do 12. ure.

Sinoči v Sovodnjah

Padel je s senika in si zlomil hrbtenico

V bolnišnici se bo moral zdraviti dva meseca

Sinoči okrog 19. ure se je 61-letni Filip Marušič iz Sovodenj, Ulica Bergomas 2, odpravil po lestvi v senik nad hlevom, da bi pripravil nekaj krme za živino. Ko je bil že na vrhu lestve, pa mu je spodrsnilo, izgubil je ravnotežje in padel z višine kakih 3 metrov na tla ter takoj začutil hude bolečine.

Domači so brž poklicali avto Zelenega križa iz Gorice, ki je mo" odpeljal v bolnišnico v Ulici Vittorio Veneto. Tu so zdravniki ugotovili, da ima Marušič pretres možganov in menda tudi zlomljeno hrbtenico. Zato so ga pridržali v bolnišnici za dva meseca na zdravljenju.

—«»—

Otrok padel z omare

Včeraj dopoldne okrog 10. ure se je 4-letni Massimiliano Cecovini iz Ul. Montesanto št. 87 igral doma v sobi in splezal na omaro. Ko je bil na vrhu in se ponosno oziral okrog sebe, pa je izgubil ravnotežje in padel z omare na tla ter se pri tem precej pobil na glavi. Domači so poklicali avto Zelenega križa, ki je otroka odpeljal v bolnišnico v Ul. Vitt. Veneto, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč.

Dečku so zdravniki ugotovili, da ima pretres možgan in rano na glavi ter so ga zato pridržali v bolnišnici na zdravljenju za 10 dni.

—«»—

Plačilo povišane takse na obrtnice

Pokrajinska zveza trgovcev za Goriško, ki je po dnevnem časopisju že obvestila prizadete trgovce in lastnike javnih lokalov, jih opozarja ponovno, da zapade danes 22. t. m. rok za plačilo nove takse na obrtnice.

Kdor ne bo plačal razlike danes, bo moral doplačati še 10% zneska za globo. Pokrajinska zveza trgovcev je prizadetim na razpolago za vse podrobnejše informacije.

—«»—

V Doberdobu bodo v petek izvolili župana in odbor

V petek ob 21. uri bo seja doberdobskega občinskega sveta, na kateri bodo izvolili župana in občinski odbor. Seja je javna in naj se je občani udeležujejo v čim večjem številu.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Mednarodni nogometni turnir «Italia 61»

Prepričljive zmage Santosa Juventusa in neapeljske ekipe

Neodločen izid srečanja Inter-River Plate

Včerajšnje drugo kolo mednarodnega nogometnega turnirja «Italia 61» se je končalo z zmagami Santosa v Rimu, Juventusa v Turinu in Napolija v Neaplju, medtem ko je bil Inter, ki je igral na domačih tleh, prisiljen deliti točki z moštvom River Plate.

Najbolj izdatno zmago je dosegel Santos, ki je spravil v mrežo Rome kar pet žog, medtem ko ni bilo treba brazilskemu vratarju niti enkrat skloniti se v mreži. Brazilci so že v prvem polčasu dosegli štiri gole z Mengalviom v 5' s Pelèjem v 23' z Dervalom v 28' in ponovno s Pelèjem v 33'. V 16' drugega polčasa pa je Zito povečal rezultat na 5:0.

V Turinu je Juventus visoko odpravil pariški Racing s 6:2. Že v prvem polčasu so si domačini s tremi goli, ki jih je dosegel Nicolè v 2', 26' in 28' zagotovili zmago. V drugem delu igre je bil Nicolè še trikrat uspešen in sicer v 10' iz enajstmetrovke, v 27' in v 37', medtem ko se je Francozom posrečilo dvakrat presenetiti vratarja Juventusa in sicer prvič v 2' z Akesijem in drugič v 40' z Marcelom, ki je streljal enajstmetrovko.

V Neaplju je praški Spartak popolnoma razočaral in njegovim napadalcem se ni posrečilo niti enkrat doseči cilja. Vse gole, tudi enega v korist češkoslovaških gostov, so namreč dosegli igralci Napolija. Prvi polčas se je končal z 2:1 v korist domačinov. Gole so dosegli Bodi v 20' (avtogol), Del Vecchio v 36' in Postiglione v 39'. V drugem polčasu je Bodi iz enajstmetrovke povečal rezultat na 3:1.

Tekma v Milanu med Interjem in River Platom se je končala neodločeno 1:1. V prvem delu igre so domačini prišli v 31' s Corsom v vodstvo, medtem ko so gostje v 8' drugega polčasa izenačili z Moacirjem. Kotov je bilo 8:7 v korist gostov.

Rezultati včerajšnjih tekem so naslednji.

I. SKUPINA

Santos - Roma 5:0 (4:0)

Juventus - Racing 6:2 (3:0)

II. SKUPINA

Inter - River Plate 1:1 (1:0)

Napoli - Spartak 3:1 (2:1)

ROKOBORBA

RIM, 21. — Italijansko državno prvenstvo v prosti rokoborbi bo 24. in 25. t. m. v Genovi v organizaciji tamkajšnjega kluba «Atletico Genovese».

Etapna kolesarska dirka po Švici

Švicar A. Moresi končni zmagovalec

LUZERN, 21. — V zadnji etapi kolesarske dirke po Švici je zmagal Nemec Oldenburg. Končna zmaga pa je pripadla Švicarju Attiliu Moresiju, kateremu se je posrečilo v zadnjih dneh odbiti vse napade njegovih najresnejših tekmecev, med katerimi je bil najbolj nevaren Belgijec Couvreur.

Vrstni red na cilju zadnje etape Payerne - Luzern (249 km):

1. OLDENBURG (Nemčija) 6.57'35", povprečna hitrost 36,250 km
2. Strehler (Sv.)
3. Mazzacurati (It.)
4. Ruegg (Sv.), 5. Tinazzi (It.), 6. Van Egmond (Hol.), 7. Echenard (Sv.) itd.

KONČNA LESTVICA

1. ATTILIO MORESI (Sv.) 37.08'06"
2. Couvreur (Belg.) z zaost. 4'10"
3. Ruegg (Sv.) 7'12"
4. Mazzacurati (It.) 9'10"
5. Barale (It.) 13'07" itd.

OD TU IN TAM

MITROPA CUP

Pri 2:1 prekinjena Udinese-Kladno

VIDEM, 21. — Današnjo nogometno srečanje tretje skupine za srednjeevropski pokal med Udinese in Kladnom so morali zaradi močnega naliva prekiniti v 42' prvega polčasa. Tedaj so bili Videmčani v vodstvu z 2:1. Gole sta dosegla v 3' in 30' Pentrelli za Udinese in v 33' Nemeček za goste. Videmčani so imeli izredno priložnost, da si v tej prvi svoji tekmi zagotovijo zmago, toda nevihta in razmočeno igrišče sta prisilila sodnika, da je tekmo prekinil in jo odložil. Funkcionarji češkoslovaškega moštva so hoteli nadaljevati srečanje jutri popoldne. Sodnik ni mogel ukreniti ničesar, ker ima samo tajništvo prireditvenega odbora možnost odločitve.

Obe moštvi sta igrali odprto igro. Videmčani so bili bolj živahni in predvsem hitri, medtem ko so gostje pokazali funkcionalni nogomet in dobro organizirano obrambo. Najbolj je zadovoljil reprezentant Nemeček, ki je tudi dosegel gol za lastne barve.

—«»—

Zaradi nesramnega obnašanja

6 mesecev prepovedi igranja Miladinoviču

BEOGRAD, 21. — Upravni odbor nogometnega kluba Partizan je kaznoval člana prve enajstorice in državne reprezentance Zorana Miladinovića s prepovedjo nastopanja na vseh tekmah za dobo šestih mesecev. To je najvišja kazen, s katero lahko klub kaznuje svojega člana.

Vodstvo je izreklo nogometašu kazen zaradi nesramnega obnašanja v nekem nočnem lokalu, kjer sta Miladinović in Zebec motila goste ter na cesti napadla nekega novinarja in tudi člana ljudske milice. Predvidevajo, da bo tudi Zebca doletela podobna kazen in da se bosta morala oba tudi zagovarjati pred sodiščem.

KOLESARSTVO

PARIZ, 21. — Zaradi slabega zdravstvenega stanja se Edouard Delberghe ne bo mogel udeležiti dirke po Franciji v glavni domači ekipi. Njega bo zamenjal Jean Forestier.

* * *

BELFAST, 21. — Med dirko na kolesarskem dirkališču v Orangfieldu je prišlo do padca številnih udeležencev. 14 kolesarjev se je potolklo in od teh jih je 8 resno ranjenih.

BOKS

BEOGRAD, 21. — Jugoslovanska boksarska zveza je sklenila uvesti preiskavo v zvezi z odločitvijo boksarskega sodnika Spasojevića, ki je med evropskim prvenstvom v Beogradu 51" pred koncem prekinil dvoboj med Feofanovim (SZ) in Walaskom (Poljska).

Ob prekinitvi je bil sovjetski boksar močno v vodstvu.

MOTOCIKLIZEM

ASSEN, 21. — Italijanski motociclistični dirkač Bruno Spaggiari se je danes med treningom za nastop na dirki za veliko nagrado Holandske resno ponesrečil. Spaggiari je z motorjem zdrsnil na oljnatem madežu. Pri padcu si je zlomil rebro in ker so mu v bolnišnici ugotovili tudi možganski pretres, so ga pridržali.

TENIS

LONDON, 21. — V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja v Wimbledonu, bo Italijan Merlo nastopil proti Nemcu Bungertu. Sirola bo imel za nasprotnika Kanadčana Godbouta, Pietrangeli pa se bo moral spopirjeti z Indijcem Alijem.

Zemljepisne pojme bo treba nekoč spremeniti

(Nadaljevanje s 3. strani)

ne, ki dajejo suhemu pesku vodo, predstavljajo nekakšno revolucijo v Sahari. Ponekod po Sahari, posebno na področju Tamerna, nastajajo čudovite plantaže, predvsem plantaže palm. V kraju El Hadžiri, kjer desetletja ni bilo kaplje dežja, so nasadili več tisoč palm. Največji uspeh pa so dosegli v Mrari. Tu so na površini 1500 hektarov posejali žito, ki so ga že v marcu poželi. Klasje tega zlatorumenega «saharskega čudeža» je bilo izredno bogato, bolj bogato kot na kateremkoli zglednem polju najnaprednejšega poljedelstva v katerikoli državi na svetu.

Nič čudnega, saharska zemlja se je v tisočletjih odpočila, na 1500 ha površine po so dovajali poldrugi kubični meter vode na sekundo. In tako so po tisočletjih, sredi Sahare želi izredno bogato letino žita.

Računajo, da bodo v kratkem začeli sistematično pridelovanje žita in če bi se našla iz mednarodnih skladov sredstva za vrtanje arteških vrelcev, bi se mogla velika področja Sahare že v nekaj letih spremeniti v zelo plodna področja. Seveda bo to težko izvedljivo, kajti denarnim krogom je bolj pri srcu nafta, ki gre gotovo in takoj v denar. Toda prej ali slej se bo treba tudi tega vprašanja lotiti in v Sahari iskati tudi to, kar je dokazal primer 1500 ha žitnih polj na področju Mrari. Na svetu je namreč vedno več ust in dve tretjini človeštva ni vsak dan sito. Ko nas bo čez kako desetletje še veliko več, bo tudi Sahara prišla v poštev. Tedaj bo saharska voda več vredna kot saharska nafta.

Včeraj zaključek sestanka CIO

Tudi odbojka in judo na sporedu olimpiade

V Tokiu se bo 1964. leta tekmovalo v 20 športnih panogah - Definicija amaterstva

ATENE, 21. — Včeraj se je zaključil 59. sestanek mednarodnega olimpijskega odbora, med katerim so v glavnem razpravljali o sporedu prihodnje olimpiade, ki bo oktobra 1964. leta v Tokiu in o amaterskem pravilniku.

Predsednik CIO Every Brundage je izjavil, da so dodali prvotnemu sporedu tekmovanja tudi odbojko in judo. Odbojka je po celem svetu zelo priljubljen šport, judo pa so dodali, da bi zadovoljili prirediteljem, ki imajo ogromne stroške z organizacijo prihodnje olimpiade. Na sporedu bosta tudi moderni peteroboj in kanu, pa čeprav dela organizacija teh dveh tekmovanj prirediteljem precej preglavic. Na sporedu tokijske olimpiade je tekmovanje v 20 panogah. Te so: boks, košarka, nogomet, kolesarstvo, hokej, atletika, kanu, moderni peteroboj, judo, veslanje, rokoborba, dviganje uteži, streljanje, sabljanje, plavanje, skoki v vodo, vaterpolo, jadranje, konjski šport, telovadba in odbojka.

V zvezi z definicijo amaterstva je odbor sklenil naslednje:

a) amater mora dokazati, da mu njegov zasebni položaj omogoča življenje in tudi bodočnost

b) da ne sprejema in da ni nikoli sprejel kakršnokoli plačilo za udeležbo na športnih nastopih.

c) da spoštuje pravila mednarodne zveze tiste panoge, v kateri nastopa

č) da spoštuje gornja dodatna pravila.

CIO je nadalje sklenil, da bo prihodnji sestanek 1962. leta v Moskvi. 1963. leta pa se bodo člani mednarodnega olimpijskega odbora sestali v Nairobiju.

—«»—

ZA TOUR DE FRANCE

Sestavljena italijanska profesionalna reprezentanca

MILAN, 21. — Tehnična komisija zveze profesionalnih kolesarjev je danes po dolgih diskusijah izbrala člane, ki bodo zastopali Italijo na dirki po Franciji. Ekipa je bila že izbrana, vendar so nekateri kolesarji odstopili in med temi je bil tudi Nencini. Tudi Pambianco je odpovedal udeležbo iz zdravstvenih razlogov.

Ekipo bodo sestavljali naslednji kolesarji: Renzo Accordi, Graziano Battistini, Guido Boni, Carlo Brugnami, Guido Carlesi, Roberto Falaschi, Vito Favero, Imerio Massignan, Mario Minieri, Armando Pellegrini, Ezio Pizzoglio in Adriano Zamboni.

Vse te kolesarje so povabili za jutri v Milan, kjer jih bodo zdravniško pregledali.

KINO

v GORICI

CORSO. 17.00: «Prvi človek na Luni», K. More in S. A. Field. Angleški film.

VERDI. 17.00: «Pri 17 letih se ne joče več», Barbara Frey, Matthias Fuchs. Nemški film.

VITTORIA. 17.30: «Žene v pričakovanju». Režija Ingmarja Bergmana; mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Poziv kapetana Roba na dvoboj», C. Cores in E. Daniel.

MODERNO. 17.00: «Strahote črnega muzeja», M. Gough in J. Cunnigham. Cinemascope v barvah. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 30 stopinj ob 13. uri, najnižjo 21 stopinj ob 4. uri; vlage je bilo 65 odstotkov.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna Kuerner, Korzo Italia št. 10, tel. 25-76.

Ljudje ob cesti

milan lipovec

40.

Nad strehami so se zapenili prvi dimi in se redčili proti nebni sivini. Prostor med hišami je napolnil vonj po hlevih in razkurjenih ognjiščih; tod mimo res še ni bilo človeka, a zdaj zdaj bo vas oživela.

Končno sta se odločila in sklicala Palčiča.

Kaj? Kako? Palčič se nikakor ni mogel znajti. Le kaj mu pripovedujeta, ponočnjaka! Tatje?... Človek se še obuti ne zna ob tej uri...

«Tatje, pravita?»

No da, ako Palčič spi na tej strani, potem so se razbojniki odločili za ono.

Dajta no, Kristina bi vendarle slišala.

«Kristina? Ali je tam spala Kristina?»

Tak tako? Čuvaja sta se spogledala. Potemtakem orožja ne nosita zgolj zato, da bi si povečala sramoto...

«Pravzaprav nekaj boleha in tako se je preselila kar tja.» Palčič je povedal to z dokaj bolj odločnim glasom. Konec koncev se je hotel o tem najprej sam prepričati.

Vtem se je v svislih nabralo nekaj ljudi in ti so brez pridržanih pomislekov izrekli svojo sodbo.

«Razbojniki? Ho-ho! Mar naj bi tem kdo odpiral okno?»

Od kdaj hodijo roparji v gosposkih čevljih? «To vi meni povejte!» je rekel Štefan Cesarjev. Seveda, gosposki čevlji so prišli od nekod; potem so se vrnili tja, vštric z njimi pa so šle tudi ženske stopinje. Do potoka pač, do steptanega in onečejenega zakotka, kjer je čakal nestrpni Lisec...

Pri Palčiču res ni bilo kaj ukrasti.

«Torej so mu ukradli ženo!»

«Takšne čuvaje imamo Ločanci!»

Potem, ko se je pojavil Palčič, so se ljudje znašli v veliki zadregi. Se dobro, da je Tabojgov Matevž nekaj rekel.

«Glejte no,» je rekel, «na stežaj odprto okno s takšno jedkobo v zraku...»

Zatem se je naglo odpravil, ker so pri Tabojgovih ta dan navsezgodaj mrcvarili prašiča. Tolščak je kričal na pomagajte, toda bila je zima in je zaman pričakoval usmiljenja. Njegovo cviljenje se je razlegalo po zasneženi dolini in lomilo krhko ozračje. Bili so prijetni glasovi, ki so se skladno družili z zmrzaljo nad pokrajino in z lačno slino v ustih.

XIV.

Poglejte jo, loko pod snegom! Blešči se kakor rahlo vzvalovljeno zrcalo. Toda zrcalo je najbrž ukleto in ne sme odsevati omršavljenih topolov, starih vrb in oblistenega jelševja. Tudi sonce ne more pasti svoje nečimrnosti na beli lok in tako se vsa ta bleščava odbija v Greben in v Ponikvo.

V Martinovi sobi so izginile vse sence, toliko luči je padlo vanjo. Preprosti rjavi cveti, vpleteni v vijugavo opasico, so zaživeli gorečkasto na pobeljeni steni, toda Martin jih nič več ne prešteva, nič več jih ne meri in primerja. Oči so se že davno nagledale stropa in svetlobe in teme in samote, ki naj bo prekleta.

Martin leži pod grmado pokrival. Leži nepremično in ničesar ne čuti. Mar mu je mraza, Martinu! Njegovo telo je brez teže, nikake nestrpnosti ali življenjskega nemira ni v njem in potemtakem tudi mraza ne more občutiti. Le čemu je prišla Luca in mu navrgla kožuh! Nekaj je rekla, kaj je že bila rekla? Nekaj prijaznega, vsekakor, potem je odšla s svojim polnim, gibčnim životom. Martin pa leži negibno in sledi stopinjam dol po cerovih stopnicah, čez prag, proti mlinu. Ne, ne, proti seniku...

Na seniku je resasta otava, vabljiva in prožna plast dišečega udobja šumota v suhi vonjavi po toplem poletju. Toda sedaj je zima.

Vsa Martinova bit je strnjena v koprnečem prisluškovanju različnih glasov. Oddaljeni glasovi lahko tonejo v odmevih, Martinu niso prav nič potrebni, naj se izgubljajo v predjamskem brbotanju ali v zbledelem ozadju dolinske slike. Blizki pa so različni kakor otipljive podobe — kakopak, to je Valentova hoja. In Lenka je sama v hiši. Martin je tudi sam. Prikrit na podu oprezuje za ljudmi v mlinu, nihče ne ve zanj. Ha, kaj vse lahko vidi slepec, skrit v samoti! Miš, ki drobni po podu, ki vohljajoč nevarnost, počepne na zadnje nožice in steče nato po svojih opravkih. Vse to lahko vidi slepec iz svoje samote. Le oči ne sme odpreti, da ne plane svetloba vanje, tega ne.

Martin pripre veke, potopi se v temo in poišče pretrgano sled.

Jeroman, če se vzame, je prizadeven človek. Sedaj ima opraviti z odtrgano vavtaro. Ves popoldan se trudi s tem. Navsezadnje bo menda le zagozdil izjedeno vrtino v črvivi gredi. Iz vrtine je izpadel vijak in vavtara je obvisela. Po tem vprašuje sedaj, po vijaku.

Valent pogleda iz mlina, samo za hip, toliko, da se prestopi, nato se vrne. Bodo ali ne nakrmili prašiče... tako je menda rekel. In Luca je pohitela. Ah, ti cvileži, je rekla. Kako da se je mogla danes tako zakasniti! Nekdo je prišel v mlin, Šek ga je oblajal in se znova potuhnil.

Tako prihaja večer v Ponikvo.

Potem se hiša razživi. Čuti je topotanje, žvenket popečkov in posode; Mlinarjevi otrkavajo obutev, nato sedejo k večerji. Najmanj je slišati besed, res, govorjenja je najmanj slišati. Ko je skleda ostrgana, se hiša polagoma miri in umiri. Tu in tam kdo posmrči ali zajeclja v snu, ali Valent odvezne vrata, da odcedi mehur, ali se v hlevu odsope žival, ali prhutne nočni ptič in usuje kosem snega s prestrašene veje.

In mlin in požiralnik in slap in spakljiva pečina? Ah, to je enolična predjamska pesem, kdo bi jo hotel poslušati!

To je potem noč v Ponikvi.

V taki noči je cvrkutnila izhojena stopnica. To ni bilo nič takega. Zatem je zaječala druga, popustila je, potožila... in potem so se oglasile še ostale.

Torej je nekdo tapljal po stopnicah, kakopak navzgor! Nekaj bosonogega je prihajalo na pod. Neobuto stopalo je oprezno, neslišno otipavalo in iskalo v temi varno oporo: ko pa se je nanj naslonila teža, ga je podnica izdala. Vsekakor se je nekaj pritihotapilo sem gor Martinov izostreni sluh je spremljal razkrečene prste, ki so se opirali na stene hodnika, napeto je sledil Jeromanu prav noter v čumnato, čisto tja do Lucine postelje.

Jugovzhodnik je stresal pečino za grivo. Spotoma je obliznil streho hiše v Ponikvi in odhitel v temo. Na slemenu se je pretrgal sneg, ššš, tolsta zaplata ga je zdrknila h kapu in šum se je ujel s šelestenjem ličkanja v Lucini slamnici.

To se je torej dogajalo!

V Martinu se je zgoščala neznana sila. Bilo je je vedno več, toliko, da bi zrušila vola, če bi se hkrati sprostila. Boleča trzavica mu napenja kite, struji skoznje in rahlja ude — aaa, grči Martin, aaa! Toliko, da so se razklenile čeljusti, toliko, da so se privzdignile lakti, toliko... in neznana sila se je pričela nemočno izcejati v iedenih sragah.

Bolnik hrope v kup pogrinjal in tako mine nekaj časa. Upokoji se in zavest se mu vrača; razmišlja o tem, kako je sam z bolno mesečino na robu ležišča. Tako bi lahko umrl, si misli, vendar noče še naprej razglabljati o smrti. Z vsem naporom volje se skuša vrniti na prejšnjo sled. Ha, Luca, s svojim kožuhom ga je pokrila! In zdajle, si misli, prav zdajle ponuja vse tisto svoje mesnato obilje Jeromanu.

Zjutraj sta prišli Luca in Lenka, da bi Martina nahranili. Nato sta poklicali Valenta. Kaj pravi on?

(Nadaljevanje sledi)

Vespa

125 ccm
150 ccm
150 G.S.

Ekskluzivna prodajna agencija
TRST
Ul. sv. Frančiška 46
Telefon štev 28940

Originalni nadomestni deli „PIAGGIO"

Prodaja na obroke

Velika izbira VESP po ugodnih cenah

Največja svetovna proizvodnja motoskuterjev

ŽELEZARNA JESENICE

JESENICE NA GORENJSKEM

Izdeluje za potrebe strojegradnje

valjano jeklo — vlečeno jeklo — pločevino (debelo, srednjo, tanko) — hladno valjane lingote — tegano žico — varjene cevi — elektrode — polproizvode za nadaljnjo obdelavo

V vseh vrstah:

gradbene in konstrukcijske nelegirane in legirane vrste jekla po normah DIN za splošno strojegradnjo — ogljikovo in legirano orodno jeklo za izdelavo ročnega in strojnega orodja za obdelavo kovin, lesa in drugega materiala — specialne vrste jekla za posebne namene

Podrobne podatke o vrstah, o lastnostih posameznih vrst jekla, o načinu termične obdelave, o dimenzijah, tolerancah in načinu dobave vam nudi

Katalog proizvodov Železarne Jesenice

IMPEXPORT

TRST, UL. CICERONE 8
Tel. 38-136, 37-725; Telegr.: IMPEXPORT - TRIESTE

UVAZA: *Vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material*

IZVAZA: *tekstil, kolonialno blago in ravnovrstne stroje*

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSTNE KOMPENZACIJE

INTERCOM
IMPORT-EXPORT
KOMPENZACIJE
TRST
Ul. Torrebianca 21 - Tel. 31-961 31-962

MARCELLO SIEGA
TRST - Ul. Romagna 24a. - Tel. 31-207

Zaloga istrskih in briških vin ter kraških pršutov

Buteljčna vina:
KABERNET, BORGONJA, REFOSK, MALVAZIJA, PINOT IN MERLOT
Briška buteljčna vina:
TOKAJ, MERLOT IN REBULA

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA
GORICA - Ul. Duca d'Aosta 68 - Tel. 28-45 - GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

EXPORT-IMPORT
zemeljskih pridelkov in njihovih predelav
ZAGREB - Praška ul. 2-II
Telefoni: Centrala 37-154
uvoz izvoz 36-012 - 37-109 - 37-309
Telex: 02-110 Telegr.: Voće Zagreb

IZVAZAMO: Vse vrste svežega in suhega sadja in zelenjave ter njihovih predelav, predvsem suhe gobe, suhe dalmatinske višnje vrste «maraska», višnjev sok višenj «maraska», sadne pulpe, suhe slive, mandeljne orehe, lešnike, čebelji med, gozdne sadeže, višnjevec; nadalje otrobe in ostala krmila.

UVAZAMO: Južno sadje, kolonialno blago in druge poljedelske in prehrambene pridelke.

Obrnite se direktno ali na naše podružnice:
ZAGREB: Praška 2/II., tel. 37-154; SEMPETER PRI GORICI, tel. 28; SPLIT, Viška 1; tel. 33-71; KARLOVAC, Zrinjski trg. tel. 580; OSIJEK, Avgusta Cesarca 29, tel. 25-80 in 25-51.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
Ekspresna potniško tovorna linija
JADRAN — ZDA — JADRAN

Odhod ladje vsakega 30. v mesecu direktno Trst, New York.
Trajanje potovanja 15 dni

Za vse informacije prosimo obrnite se na našega agenta AGENZIA MARITTIMA MEDITERRANEA, Via Milano 4-I, Trst — telefon 24-188

CENJENIM OBISKOVALCEM TRŽAŠKEGA VELESEJMA SE PRIPOROČA

V GASTRONOMSKEM PARKU RAZSTAVLJA IN PRODAJA PRISTNA ISTRSKA VINA — KABERNET — BORGONJO — REFOŠK — MALVAZIJO — PRISTNO PIVO IN KRANJSKE KLOBASE

«VINO KOPER»

Zastopnik: CENTROPRODUKT - TRST
Via Valdirivo št. 26 - tel. 30113 - 30194

SLOVENIJALES

LJUBLJANA - BEETHOVNOVA 11 - TELEFON 23-931 do 23-940
TELEX 03-112

Največje slovensko podjetje za izvoz lesa in lesnih izdelkov

Izvažamo:

Mehak in trd žagan les — Zaboje — Gozdne proizvode — Celulozni les — Drva za kurjavo — Vezane in panel plošče — Lesovinske plošče — Stole iz upognjenega lesa — Oglje — Furnirje — Parkete — Lesene hiše — Lesno galanterijo — Pisarniško in stanovanjsko pohištvo — Serijsko in luksuzno pohištvo

Oglejte si naše proizvode v lesnem paviljonu na tržaškem velesejmu

ANDREJ BOLKO mr. ph.
UVOZ - IZVOZ
Farmacevtski proizvodi in kemikalije
TRST - UL. TORREBIANCA 21, II
Telefon 31-315

IMPORT EXPORT
«GRUDA»
LJUBLJANA - Jugoslavija

IZVOZNO PODJETJE SLOVENIJA ŽIVINOPROMET
LJUBLJANA, DALMATINOVA 1-I
Tel. 22-212 20-905
Telegr. «Slovpromet» Ljubljana
Telex 03-135
Telefon štev. 3

izvaža vse vrste živine, konj, prašičev, mesa in mesnih izdelkov, salam in pršutov - konserv, črev, jajc, perutnine in divjačine

Živina je stalno na zalogi v depoju Prestranek

EXPORT-IMPORT
SLOVENIJA-SADJE
LJUBLJANA - Titova 19 - VIII.

TRGOVSKO PREDSTAVNIŠTVO V MARIBORU, BEOGRADU, SKOPJU, SKLADIŠČE V VOLČJI DRAGI PRI KANALU, HLADILNICA V ZALOGU.
Vsem proizvajalcem in trgovinskim organizacijam se zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje in se priporočamo za bodoče

GOMMA PLASTICA
Ulica dell'Istria 8, tel. 50-054 (pri Sv. Jakobu)
Vam nudi vse hišne potrebščine, torbe, igrače, lutke, plastiko za pode - imitacija parketov.
Vse po konkurenčnih cenah!

TOVARNA KOVČKOV IN USNJENIH IZDELKOV
TOKO
DOMŽALE - JUGOSLAVIJA
TELEFON: DOMŽALE ST. 19
TELEGR.: TOKO DOMŽALE
NAŠI IZDELKI: LETALSKI KOVČKI, LISTNICE, AKTOVKE, DENARNICE, MAPE, TORBICE, POTOVALNE TORBE, CIGARETNE DOZE, PASOVI, TOKI ZA NAOČNIKE IN NALIVNA PERESA itd.
Oglejte si naše proizvode na tržaškem velesejmu, jugoslovanski paviljon v palači narodov

AVTOMOTOR
IMPORT - EXPORT

Predstavništvo za nadomestne dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter nadomestnih delov za DIESEL motorje ter traktorje

TRIESTE—TRST
Via Udine 15 - Tel. 30-197

EXPORT-IMPORT
«FRUCTUS»
KOPER

trguje z vsemi poljedelskimi artikli, južnim sadjem, žitom, ter s predelanimi proizvodi: pulpami, sokovi, koncentrati, in z raznimi vrstami zmrznjenega blaga
Vsem strankam se toplo priporočamo

SACET
Italijansko - jugoslovanska delniška družba za ekonomsko tehnično kooperacijo
MILANO, P.zza D. d'Aosta, 4
Telefon: 222-386 — 200-072
Telegrami: CETJUG - Milano

JUGITES
Poslovno združenje za jugoslovansko-italijansko tehnično-ekonomsko sodelovanje
BEOGRAD, Terazije, 23
Telefon: 38-651 — 39-461
Telegrami: JUGITES - Beograd

- olajšujeta in skrbita za plasma italijanskih licenc in tehnične dokumentacije v Jugoslaviji ter jugoslovanskih v Italiji v cilju čim širšega sodelovanja v industriji med obema državama;
- delujeta za razvoj italijanskega uvoza iz Jugoslavije s tem, da ustvarjata najboljše pogoje za plasma jugoslovanskih industrijskih proizvodov v Italiji;
- iščeta možnosti skupnih trgovinskih akcij in tehnično - trgovinskega sodelovanja med italijanskimi in jugoslovanskimi podjetji na tretjih tržiščih;
- izdelujeta tehnične elaborate in analize, kakor tudi analize tržišča.

TURIZEM

Hotel «ADRIA» - Ankaran (bivši sv. Nikolaj) tel. Skofije št. 12
obvešča cenjene goste, da je ponovno pričel obratovati.
Gosti bodo postreženi s prvovrstno hrano in izbranimi pijačami.
Priporočamo se in jamčimo za kulturno in sodobno postrežbo
Hotel ADRIA ANKARAN

GOSTINSKI ŠOLSKI CENTER
HOTEL *KRIM* — BLED — tel. 415, 419
Prvorazredna postrežba — odlična kuhinja — narodne specialitete — udobne sobe

Hotel «SLON»
LJUBLJANA, Titova ul.
s svojimi obrati se gostom iz Trsta toplo priporoča

Grand hotel "UNION"
LJUBLJANA,
nudi vse gostinske usluge po zmernih cenah ter se priporoča za cenjeni obisk

Hotel Central Portorož
tel. 6138.
s svojo edinstveno lego ob morju nudi prijetno letovanje. Prvorazredna kuhinja, istrske specialitete. Dnevno godba in ples

Zdravilišče
DOBRNA
zdravi ženske bolezni
Kopeli v kabinah in zaprtem bazenu, krasen park, razvedrilo. Prospekti Celjska turistična zveza Celje.

Hotel «TRIGLAV» - Koper tel. 16
Prvorazredna restavracija, sodobno opremljene sobe, terasa, NOČNI BAR Z VSAKODNEVNIM POGRAMOM

OBIŠČITE SVETOVNO ZNANO
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 16 in 17.30
IZREDNI OBISKI PO DOGOVORU Z UPRAVO

«Hotel Bellevue» *se gostom toplo priporoča*
LJUBLJANA - TELEFON 21-280

«Pension VENEZIA» *Okolje odlično in moderno urejeno, postrežba brezhibna*
Trst, Ul. Valdirivo št. 3, tel. 36 991

IZVOZNO-UVOZNO podjetje PRIMORJE EXPORT
NOVA GORICA
Obiščite nas na tržaškem velesejmu, jugoslovanski centralni paviljon
... Uvaža in izvaža po goriškem in tržaškem sporazumu ter vrši prevozne usluge